

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА БІЗНЕС-ЕКОНОМІКИ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Ван Кай

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ
ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

Спеціальність: 051 «Економіка»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеню магістр

Науковий керівник
доктор економічних наук, професор
кафедри бізнес-економіки та
адміністрування

_____ О.Ю. Кудріна

« _____ » _____ 2024 р.

Виконавець
здобувач вищої освіти групи 552

_____ 王凯

_____ Ван Кай

« _____ » _____ 2024 р.

Суми 2024

**СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А.С.МАКАРЕНКА**

Інститут, факультет Фізико-математичний
Кафедра Бізнес-економіки та адміністрування
Рівень вищої освіти магістр
Спеціальність 051 Економіка
Освітньо-професійна програма Економіка

ЗАТВЕРДЖУЮ
**Завідувач кафедри бізнес-економіки
та адміністрування**

_____ д.е.н., професор Божкова В.В.
« _____ » _____ 2024 р.

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Ван Кай

1. Тема роботи: «Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства та шляхи її підвищення»

Керівник роботи: доктор економічних наук, проф Кудріна О.Ю

Затверджені наказом від « _____ » _____ 202_ року, № _____

2. Строк подання студентом роботи « _____ » _____ 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи:

Мета: дослідження та розвиток теорії та застосування принципів формування та використання сучасних активів суспільства та визначення шляхів підвищення ефективності використання сучасних активів.

Об'єкт дослідження: оборотні активи бізнесу.

Предмет дослідження: організаційні процеси формування та використання активів діючого підприємства.

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити):

Розділ 1. Теоретичні основи дослідження ефективності використання виробничих ресурсів підприємства

Розділ 2. Аналіз формування та ефективності використання оборотних активів підприємства

Розділ 3. Розробка шляхів підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу (із чітким зазначенням обов'язкових складових): робота містить 19 таблиць і 9 рисунків.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1.	Кудріна О.Ю.		王凱
2.	Кудріна О.Ю.		王凱
3.	Кудріна О.Ю.		王凱

7. Дата видачі завдання «__» _____ 202__ року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ в/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1.	Вибір теми магістерської роботи, ознайомлення з науковою літературою за темою дослідження		виконано
2.	Обговорення та затвердження теми магістерської роботи та наукового керівника на засіданні кафедри, наказом ректора університету		виконано
3.	Отримання консультації в керівника, накопичення матеріалів для написання теоретичної частини дослідження, розробка плану роботи, визначення об'єкта, предмета, мети, гіпотези, завдань дослідження, критеріїв оцінювання		виконано
4.	Робота над теоретичною частиною магістерської роботи, аналіз літературних джерел. Розробка та апробація методики дослідної роботи		виконано
5.	Подання теоретичної частини магістерської роботи для першого читання науковим керівником		виконано
6.	Усунення зауважень, урахування рекомендацій наукового керівника щодо першого розділу роботи.		виконано
7.	Подання другого розділу експериментально-дослідної частини магістерської роботи на перевірку науковому керівнику		виконано
8.	Подання третього розділу методологічної частини магістерської роботи на перевірку науковому керівнику		виконано
9.	Урахування рекомендацій наукового керівника, збагачення роботи додатковими дослідженнями, підготовка загальних висновків		виконано
10.	Доопрацювання магістерської роботи з урахуванням рекомендацій після передзахисту		виконано
11.	Подання магістерської роботи науковому керівнику та рецензенту на підготовку відгуку та рецензії, подання електронної версії магістерської роботи		виконано
12.	Подання на кафедру остаточного варіанта магістерської роботи, переплетеного та підписаного магістрантом, науковим керівником і рецензентом		виконано

Науковий керівник _____ д. е. н., проф. Кудріна О.Ю.

(підпис)

Здобувач _____

王凱

Ван Кай

(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1 Поняття, економічна сутність та класифікація оборотних активів підприємства	7
1.2 Джерела формування оборотних активів підприємства та їх характеристика	16
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	23
2.1 Характеристика підприємства	23
2.2 Аналіз складу майна підприємства	30
2.3 Аналіз складу та структури оборотних активів	34
2.4 Аналіз джерел формування оборотних активів	37
2.5 Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства	39
2.6 Аналіз впливу показників використання оборотних активів на результати фінансово-господарської діяльності	44
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	48
3.1 Шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів	48
3.2 Розрахунок загальної потреби в оборотних активах	51
3.3 Планування показників ефективності використання оборотних активів	59
ВИСНОВКИ	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	67

ВСТУП

Основою розвитку реальної економіки підприємства є корисність ресурсів, особливо оборотних активів. З роками зменшилася можливість інвестування власних коштів у найбільші підприємства машинобудівної галузі, тому зросла потреба в залученні інших фінансових ресурсах. Така тенденція господарювання призводить до зниження стійкості економічного розвитку та виникнення кризових явищ на підприємствах.

Однією з основних проблем, з якими стикаються автомобільні підприємства, є недостатня ефективність управління оборотним капіталом в умовах ринкової трансформації. Без зосередженості на короткостроковій діяльності стратегії довгострокового фінансового планування зазнають невдачі, а сам бізнес навряд чи виживе. Таким чином, недолік ліквідності розглядається керівниками компанії як найважливіший фактор порушення виробництва після податкового рівня та попиту на ліквідність продукції. Тому формування та ефективне використання оборотних активів є однією з найважливіших умов успішного ведення бізнесу.

В економічній літературі є чимало досліджень, присвячених вивченню джерел формування та контролю за використанням ліквідних коштів підприємств, проведених такими вченими: А.Н. Азрилиян, С.Б. Барнгольц, А.М. Бірман, А.Н.Бородавкін, П.Г. Буніч, Ф.Ф. Бутинець, М.Н. Вітебський, Н.М. Грабова, К.Р. Гордієнко, В.П. Д'яченко, П.Н. Жевтяк, В.І. Ждан, А.Г. Загородній, П.М. Марич, С.М. Онисько, Н.В. Чебанова, М.М. Усоскін.

Метою роботи є дослідження та розвиток теорії та застосування принципів формування та використання сучасних активів суспільства та визначення шляхів підвищення ефективності використання сучасних активів.

На основі даної мети сформовано наступні завдання;

- визначення економічного характеру оборотних активів;
- дослідження методики проектної класифікації оборотних активів та джерел їх формування;

- вивчення за допомогою показників ефективності використання оборотних активів;
- надати загальну характеристику АМК-ГРУП ДООЕЛ;
- дослідити фінансово-економічні та фінансові аспекти проекту;
- здійснити характеристику складу, структури та джерела формування оборотних активів на підприємстві;
- моніторинг ефективності використання ліквідних засобів АМК-ГРУП ДООЕЛ;
- розроблення заходів щодо підвищення ефективності використання оборотних коштів;
- проаналізувати економічні переваги даної реалізації.

Об'єктом дослідження є оборотні активи бізнесу.

Предметом дослідження є організаційні процеси формування та використання активів діючого підприємства.

Для вирішення поставлених завдань і досягнення поставлених цілей використовується комплекс додаткових методів дослідження: спостереження, порівняння, вимірювання, системний аналіз, порівняльний аналіз, прямий структурний аналіз.

Основою дослідження є вітчизняні та зарубіжні експерти в галузі фінансового аналізу, експертні матеріали, Інтернет, нормативно-правові матеріали та фінансова звітність АТ «АМК-ГРУП».

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Поняття, економічна сутність та класифікація оборотних активів підприємства

У ринковій економіці найкраща підприємницька економічна діяльність можлива лише за наявності ліквідних активів, які разом із робочою силою є основними факторами виробництва.

Нестача або надлишок грошей призводить до дисбалансу в русі матеріальних і фінансових ресурсів, обмеженого фінансування господарської діяльності та фінансових проблем для підприємства. При найкращому використанні оборотних активів покращуються показники фінансового стану підприємства: ліквідність, фінансова стійкість, платоспроможність і прибутковість. Нецільове використання виробничих приміщень; часткова ідентифікація кінцевого продукту; Збалансованість вимог і зобов'язань; Невизначеність щодо вимог щодо поточних активів (більшість вимог щодо поточних активів представляють ризик несплати коштів позичальником); Дисбаланс коштів на банківському або казначейському рахунку компанії (великі суми грошей можуть знизити вартість під час інфляції, а малі суми свідчать про низьку ліквідність і платоспроможність компанії) може в кінцевому підсумку призвести до зменшення прибутку.

Аналізуючи існуючі в економічній літературі визначення категорії «оборотні активи» (табл. 1.1), можна відзначити, що більшість авторів щодо характеристики оборотних активів акцентують увагу на матеріальній частині активів підприємства, що забезпечує поточні економічні процеси. Витрати за рік або період роботи (виходячи з цього важливо підкреслити високий рівень ліквідності оборотних активів, а згодом істотний вплив на платоспроможність бізнесу).

Таблиця 1.1

Різновид визначень сутності оборотних активів в сучасній економічній літературі

Визначення поняття	Автор визначення, літературне джерело
Оборотні активи – грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу.	П (С) БО №2
До оборотних активів (фондів) підприємства відноситься та частина майна, яка використовується протягом одного виробничого циклу і повністю <u>переносять</u> свою вартість на вартість продукції, що виробляється, змінюючи свою <u>натурально-речову</u> форму.	<u>Крутин П. В.</u> , <u>Клименко О.В.</u> , <u>Подвігіна В. І.</u> , <u>Гулевич В.О.</u>
Оборотні активи – сукупність майнових цінностей підприємства, що обслуговують поточний господарський процес і цілком споживаються протягом одного операційного циклу.	Ковальчук І. В
Оборотні активи – сукупність грошових засобів, що авансуються для створення оборотних виробничих фондів і фондів обороту, які забезпечують постійний кругообіг коштів.	<u>Фролова Л. В.</u> , <u>Бакунов А. А.</u> , <u>Шарута Л. В.</u>
Оборотні активи - це сукупність матеріально-речовинних цінностей і грошових коштів, які беруть участь у створенні продукту, цілком споживаються у виробничому процесі і повністю <u>переносять</u> свою вартість на виробничий продукт упродовж операційного циклу або дванадцяти місяців з дати балансу (сировина, матеріали, готова продукція, грошові кошти тощо).	Петрович І. М., Кит А. Ф., <u>Захарчін Г. М.</u>
Оборотні активи – група мобільних активів підприємства із періодом використання до одного року, що обслуговують його операційну діяльність і забезпечують його платоспроможність.	<u>Кулішов В. В.</u>

Проведене дослідження дозволяє визначити оборотні активи як групу матеріально-фінансових цінностей, які обслуговують поточну фінансово-господарську діяльність підприємства, гарантують її реалізацію, завдяки високій ліквідності, постійно знаходяться в обігу та існують.

Слід зазначити, що економічна сутність оборотних активів визначається їх роллю в організації поточної діяльності підприємства: постійно перебуваючи в русі, вони безперервно здійснюють оберти форм вартості, що забезпечують постійне оновлення процесу виробництва.

Слід розрізняти поняття «оборотні кошти» та «оборотні активи». Оборотні активи, на відміну від оборотних коштів, мають короткострокову інвестиційну складову, вони споживаються і використовуються в процесі виробництва, тобто вартість переноситься на кінцевий продукт. Оборотний капітал, як більш ліквідний ресурс, у міру зростання у виробництві «не споживається і не використовується».

Функціонування оборотних коштів і оборотних активів відбуваються з часом. Періодом експлуатації оборотних активів вважається один рік або операційний цикл. Оборотність оборотних коштів являє собою сукупність операційно-комерційного та фінансового циклів, тобто період оборотних коштів довший за період ділового та фінансового циклу. Тому вартість оборотних коштів не є тотожною вартості оборотних активів [26].

Щодо взаємозв'язку між поточними активами та оборотним капіталом, то він тісно пов'язаний із взаємозалежністю взаємозалежних економічних груп, а саме: спочатку оборотний капітал завжди відіграє роль капітальних інвестицій, а саме будівельного ресурсу, який потрібно інвестувати. Оборотні активи відображають характер капітальних вкладень, вкладених у процесі господарської діяльності підприємства. Як джерело розвитку, оборотний капітал є оборотним активом, який пізніше дасть кращий капітал. Таким чином забезпечується кругообіг капіталу, і в кінці кожного циклу функціонування він більше не існує як капітал, припиняє свою зайнятість у виробництві та відтворюється після продажу кінцевої продукції та збору доходів. Оборотні кошти й оборотні кошти живлять один одного, забезпечуючи безперервність економічних процесів. Основним призначенням оборотних коштів є інвестування вартості оборотних активів для забезпечення поточної господарської діяльності; Оборотні активи характеризують матеріальну

структуру засобів підприємства для забезпечення поточних господарських процесів [17].

Тому «оборотні активи», «оборотний капітал» і «оборотний капітал» становлять самостійні економічні категорії, які порівнювати не можна.

Оборотні засоби - це сукупність матеріальних і грошових цінностей, які обслуговують поточну фінансово-господарську діяльність підприємства, забезпечують його платоспроможність і призначені для реалізації або споживання протягом терміну експлуатації або протягом дванадцяти місяців.

Оборотний капітал означає сума оборотного капіталу та оборотних активів, витрачених заздалегідь, щоб забезпечити планування та продовження процесу виробництва та реалізації продукції.

Оборотний капітал - це та частина капіталу компанії, яка належить власникам і призначена для забезпечення компанії оборотним капіталом.

Його класифікація продовжує розвиватися під впливом зміни вимог до управління оборотним капіталом. Він розвивається шляхом впровадження нових стандартів. Економічно обґрунтована класифікація оборотних активів є важливою передумовою успішного організаційно-управлінського обліку, оскільки від неї залежить здатність своєчасно та чітко управляти оборотними активами, можливість оперативного аналізу та прогнозування, а в кінцевому підсумку – ефективність управлінських рішень.

Необхідність класифікації оборотних активів викликана наступними питаннями: науковими досягненнями в проблемі аналізу оборотних активів; подальшим удосконаленням методики аналізу оборотних активів; покращенням підготовки та підвищенням кваліфікації аналітичних кадрів.

Класифікація оборотних активів наведена у таблиці 1.2.

Класифікація оборотних активів

Класифікаційна ознака	Вид оборотних активів
За характером фінансових джерел формування	власні
	позикові (прирівняні до власних)
	залучені
За видами	запаси сировини, матеріалів та напівфабрикатів
	запаси готової продукції
	дебіторська заборгованість
	грошові активи
	інші види оборотних активів
В залежності від участі у кругообігу	авансовані в основні виробничі фонди
	авансовані у фонди обігу
З метою планування	нормовані
	ненормовані
За ліквідністю	повільно ліквідні
	швидколіквідні
	найбільш ліквідні
За оборотністю	з високою оборотністю
	з низькою оборотністю
Залежно від стандартів обліку і відбиття в балансі	оборотні кошти в запасах
	кошти
	розрахунки
	ін. активи
За формами функціонування	матеріальні
	фінансові
За рівнем дохідності	принносять прямий дохід
	обслуговують оборот підприємства
В залежності від інфляційної захищеності	захищені
	незахищені
За рівнем ринкової цінності	мінімальна
	середня
	потенційно висока
За ризиковістю	з найменшим ризиком
	з середнім ризиком вкладення
	зі значним ризиком

За видами оборотні кошти поділяються на:

- запаси сировини, матеріалів і напівфабрикатів. Цей вид оборотного капіталу характеризується надходженнями у виробничу діяльність компанії у вигляді поставок;
- запаси готової продукції. Цей вид оборотних активів характеризується сумою надходжень у вигляді запасів продукції для реалізації. Як правило, незавершене будівництво додається до цієї категорії поточних активів шляхом розрахунку рівня завершеності на основі конкретного типу. Але при великих обсягах незавершеного виробництва він виділяється в особливий вид оборотних коштів;
- заборгованість. Він описує суму товарів, робіт і послуг, які заборгували компанії;
- грошові активи. Сюди входять залишки готівки в іноземній і національній валютах і короткострокові фінансові інвестиції;
- інші види оборотних активів (витрати майбутніх періодів) [27].

Залежно від участі оборотних засобів в обороті поділяються на: оборотні засоби, авансовані в оборотні виробничі засоби (оборотні засоби у виробничі запаси, оборотні засоби, авансовані у оборотні засоби (готова продукція, активи і продажі в кредит); активи). Ліквідні виробничі активи та оборотні активи є окремими економічними категоріями, відмінними одна від одної, і вони існують разом, оскільки процес виробництва є унікальним процесом виробництва та продажу продукції.

Вони відрізняються в залежності від періоду використання оборотних коштів:

- постійна частина оборотних коштів. Це мінімальний оборотний капітал, необхідний для операційної діяльності компанії. Чи є частиною оборотних коштів, яка не залежить від сезонних коливань і не пов'язана з формуванням сезонного резерву;
- змінна частина оборотних коштів. Це частина оборотного капіталу, пов'язана із сезонним збільшенням виробництва та продажу

продукції, а також необхідністю створення цінних запасів товарів і матеріалів для сезонного зберігання в особливі періоди. Як правило, змінна складова оборотного капіталу складається з максимальної складової та середньої складової[2].

З метою планування оборотні кошти поділяють на нормовані та ненормовані. Оборотний капітал (активи) — це резерв, створений для забезпечення певної мінімальної суми грошей, необхідної для забезпечення безперервної нормальної діяльності компанії, відомої як нормалізація. До нормальних оборотних коштів відносяться закупівля сировини, матеріалів, напівфабрикатів, допоміжних матеріалів, тари, палива, запасних частин, незавершеної продукції малих і середніх підприємств, напівфабрикатів власного виробництва, витрат майбутнього періоду та склад готової продукції. Оборотні активи (активи), сума яких ще не визначена, називаються нестандартними активами. Він включає поставку готової продукції, кошти на банківських рахунках і в касах підприємства, кошти на рахунках, дебіторську заборгованість [12].

Залежно від їх ліквідності ліквідні активи класифікуються на активи, які повільно реалізуються та, ті що швидко реалізуються. Повільно оборотні активи включають запаси сировини, незавершеного виробництва та запаси готової продукції, з яких запаси готової продукції є найбільш ліквідною частиною. Ліквідність запасів сировини та матеріалів є низькою. Поточні активи, які швидко продаються, включають дебіторську заборгованість, оскільки її можна швидко конвертувати в готівку. Найбільш ліквідну частину оборотних активів становлять цінні папери - короткострокові фінансові вкладення у формі цінних паперів інших підприємств, державних облігацій тощо. Найбільш ліквідними є грошовий капітал на рахунках. [25].

Однією з найважливіших характеристик оборотних коштів є швидкість оборотності. На основі цієї характеристики розрізняють активи з високою швидкістю обороту та активи з низькою швидкістю обороту. Високі оборотні

активи включають запаси сировини і незавершених матеріалів та готівку в обігу;

Короткострокові активи включають сезонні запаси готової продукції зі зниженим попитом за всіма видами поточних фінансових вкладень із терміном погашення шість місяців;

На основі стандартів бухгалтерського обліку та балансів компанії розподіляють товарно-матеріальні та інші активи; За матеріалозабезпеченістю оборотні кошти поділяються на: готову продукцію та предмети обігу на товари [14];

Залежно від виду бізнесу оборотні кошти поділяються на фізичні та фінансові. До матеріальних активів належать оборотні активи у вигляді сировини, матеріалів, напівфабрикатів, незавершеного виробництва та запасів готової продукції. До фінансових активів належать грошові та ліквідні активи, короткострокові фінансові інвестиції та дебіторська заборгованість. Ця категорія оборотного капіталу часто використовується для прогнозування відповідних фізичних і фінансових потоків компанії.

Оборотні активи поділяються на активи, що приносять прямий дохід компанії (ліквідні фінансові інвестиції, заощадження), і активи, які не приносять прямого доходу компанії, але використовуються для обороту компанії (запаси, грошові кошти.) та втратних активів (запаси, якість і кількість яких погіршуються під час зберігання, безнадійна заборгованість).

Залежно від ступеня інфляційного захисту оборотні активи поділяються на інфляційно захищені (матеріальні оборотні активи, захищена дебіторська заборгованість, ефективні фінансові інвестиції, активи в іноземній валюті) та незахищені від інфляції (грошові активи, номіновані в національній валюті, незахищені дебіторські заборгованості, недійсні фінансові інвестиції) [29].

Ліквідні активи за ринковою вартістю поділяються на три групи: активи з найнижчою ринковою вартістю та активи з високою ринковою вартістю; Причина поділу на групу ліквідних активів з найнижчою ринковою вартістю полягає в тому, що активи компанії не можуть бути від'ємними і всі активи

можуть бути продані за узгодженою ціною. Група ліквідних активів із середньою ринковою вартістю - це сукупність матеріальних ресурсів, яким потрібен певний час для пошуку потенційних покупців і які підприємство може ліквідувати без втрат. Розподіл третьої групи ліквідних активів зумовлений тим, що ціна ресурсів зростає через стабільний попит в умовах інфляції.

Однією з найважливіших класових характеристик у сучасному економічному середовищі є ризик ліквідності. Залежно від інвестиційного ризику оборотні кошти можна поділити на такі групи: з найменшим інвестиційним ризиком (валюта, цінні папери) із середнім інвестиційним ризиком (транспорт, дебіторська заборгованість, промислові запаси, готова продукція); із значним ризиком вкладення (незавершене виробництво, період майбутніх витрат).) [14].

Отже, терміни «оборотні активи», «оборотні кошти» та «оборотний капітал» мають різну економічну характеристику, тому необхідно відмовитися від розмежування цих економічних категорій і визначити терміни насамперед економічною лексикою.

Оскільки українські компанії виходять на міжнародний економічний простір, для розуміння різних тем внутрішньої та зовнішньоекономічної діяльності потрібна унікальна термінологія та методологія аналізу оборотного капіталу.

Економічна класифікація оборотних активів є важливою передумовою успішного організаційного та управлінського обліку, оскільки важливі також своєчасне та точне управління оборотними активами, оперативний аналіз та передбачуваність, а в кінцевому підсумку ефективність управлінських рішень. в даний час.

1.2. Джерела формування оборотних активів підприємства та їх характеристика

Ефективність використання оборотних коштів залежить від політики менеджменту. Управління оборотними коштами відбувається за двома напрямками планування: встановлення необхідних рівнів окремих видів оборотних коштів, визначення їх загального обсягу, формування структури ресурсів для їх формування та фінансування цих фондів. Кожен етап бізнесу включає визнані суми оборотного капіталу, його компоненти та найкращі стратегії фінансування.

Джерела формування оборотних коштів підприємства поділяються на три категорії: власні, інвестиційні (або прирівняні до власності) і позикові.

Джерелами фінансування діяльності підприємств є державні кошти, паї засновників, капітальні внески іноземних учасників (у разі спільних підприємств), надходження від емісії цінних паперів [28].

Структура джерел оборотного капіталу компанії представлена на рисунку 1.1.

Оборотні кошти діючого підприємства можуть поповнюватися за рахунок таких джерел: залишкового прибутку підприємства, збільшення статутного капіталу, прямих інвестицій у статутний фонд засновника, вільного капіталу за рахунок амортизаційного фонду, залишків капіталу та створення резервів.

До активів, які можна прирівняти до власного капіталу, належать постійні пасиви. Це специфічні кошти, які продовжують існувати в економічному кругообігу підприємства завдяки системі грошового розрахунку, але не належать підприємству. Якщо вони не використовуються за призначенням, вони є джерелом мінімального залишку оборотного капіталу компанії[7].

Рис. 1.1 Джерела формування оборотних активів підприємства

До сталих пасивів відносять:

Низька вартість і розрахункові витрати;

Мінімальна сума коштів, спрямована на виплату майбутньої заробітної плати - сума коштів, спрямована на оплату відпусток працівників;

Кредиторська заборгованість перед постачальниками за поставлену, але ще не оплачену продукцію (рахунки перед кредиторами);

Дебіторська заборгованість за певними податками, зборами та іншими платежами. Крім того, деякі експерти стверджують, що позика покупця або покупця є постійним зобов'язанням.

Оборотний капітал компанії не є фіксованою величиною. Обсяг у фінансово-плановому періоді коригується щорічно з урахуванням зміни обсягу виробництва, асортименту, умов доставки та реалізації. Крім того, існують такі проблеми, як компанії, які не можуть вчасно отримати гроші за доставку, непродана готова продукція, яка збирається на складах, постачальники насправді не виконують свої контракти вчасно та збирають додаткові ресурси [5].

До негативних факторів збільшення попиту на водні ресурси можна віднести зростання інфляції та податкове навантаження на товаровиробників.

У сучасних умовах створення та поповнення оборотних коштів підприємства вимагає використання не тільки власних коштів, а й позикових.

Так, власний капітал характеризується такими особливостями [1, с. 208]:

- легко встановлюється, оскільки рішення про його використання приймає підприємець;
- великий потенціал збільшення доходу, оскільки не використовується кредитне плече;
- забезпечення фінансової стабільності розвитку та довгострокової стійкості компанії, зниження ризику банкрутства.

До недоліків належать: обмеженість обсягу залучення та високі комісії порівняно з іншими джерелами кредиту.

Якщо компанія використовує власний капітал для поповнення своїх активів, вона не зможе збільшити свій бізнес за сприятливих ринкових умов, тому швидкість її розвитку буде низькою. Чим більша частка приватного капіталу в структурі капіталу, тим більша фінансова стійкість підприємства.

Позиковий капітал має такі переваги[21]:

- існують широкі можливості залучення, особливо якщо компанія має високий кредитний рейтинг і гарантується гарантією або гарантією;
- забезпечення зростання фінансової спроможності в той час, коли суттєво посилюється зростання економічної активності;
- більш низька вартість, порівняно з власним капіталом;
- можливість покращити прибутковість (рентабельність капіталу).

Недоліки використання банківського рахунку полягають у наступному:

- є ризик втрати фінансової стійкості та платоспроможності;
- зменшення розміру прибутку, на який впливає відсоток за кредит;
- висока залежність від кон'юнктури фінансового ринку;

Це ускладнює процес, оскільки отримання кредиту залежить від рішень інших компаній.

Використання позикового капіталу компаніями підвищує фінансову стійкість і ризик банкрутства, підвищує потенціал розвитку компанії.

Тому в цьому випадку для компаній добре нарощувати оборотний капітал і додавати фінансування, особливо короткострокове фінансування.

Фінансові установи мають можливість організувати та зв'язати всі джерела роботи, пов'язані з оптимальною ресурсною структурою різних фізичних ресурсів, таких як сировина, матеріали та готова продукція.

Короткострокові кредити мають термін погашення до одного року. Окрім банківських позик, компанії можуть брати позики в інших організаціях за допомогою банківських позик, що є найпростішим і найпоширенішим видом позики.

Дебіторська заборгованість повинна обліковуватися окремо за джерелами оборотних активів. Вчені називають це постійним падінням. При цьому заборгованість відносить до джерел формування оборотних коштів.

Вексель, що виплачується постачальнику, збирає кошти у формі товарів, на відміну від власної роботи чи банківського рахунку, які збирають готівку. Розмір і термін погашення заборгованості залежать від особливих умов господарювання і використання оборотних коштів, особливо від суми і терміну простроченої заборгованості, яка є основним джерелом кредитування рахунків [7].

Вибір джерел будівництва та наповнення існуючих матеріалів залежить від багатьох факторів, які можна розділити на внутрішні та зовнішні.

До внутрішніх чинників відносять:

- дохід і продуктивність;
- розподіл і використання коштів;
- фінансовий стан підприємства.

Стосовно зовнішніх чинників варто звернути увагу на наступні моменти:

- відсоток інфляції;
- кредит;
- вартість джерел оплати;

рівень податкової ставки;
зміни законодавчої та нормативної бази;
строки і сума залучених коштів.

Крім того, до факторів, що впливають на вибір джерел фінансування, відноситься здатність компанії випускати акції та облигації.

В економічній літературі виділяють чотири підходи до фінансування оборотних коштів: ефективний, агресивний, консервативний та непослідовний [4].

Характеристика підходів до фінансування оборотних активів наведена в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Характеристика підходів до фінансування оборотних активів

Сутність	Ступінь ризикованості	Вплив на обсяги оборотних активів	Практичне використання
Ідеальний			
1 Довгострокові зобов'язання є джерелами покриття необоротних активів. 2 Оборотні активи дорівнюють поточним зобов'язанням. 3 Чисті оборотні активи дорівнюють нулю.	Найбільш ризикована з позиції ліквідності	Характеризується постійними обсягами запасів, грошових коштів, поточних фінансових інвестицій, дебиторської заборгованості	Майже не зустрічається
Агресивний			
1 Довгострокові зобов'язання є джерелами покриття необоротних активів та постійної частини оборотних активів. 2 Чисті оборотні активи дорівнюють постійній частині оборотних активів.	Досить ризикована з позиції ліквідності та має високий ризик порушення безперервності виробництва	Характеризується створенням лише мінімально необхідних обсягів запасів, грошових коштів, проведенням жорсткої кредитної політики, а тому призводить до фінансових витрат через зниження обсягів реалізації	Зустрічається рідко

Консервативний			
<p>1 Довгострокові зобов'язання є джерелами покриття необоротних та оборотних активів.</p> <p>2 Чисті оборотні активи дорівнюють оборотним активам.</p>	<p>Відсутній ризик втрати ліквідності та майже не має ризику порушення безперервності виробництва</p>	<p>Характеризується створенням значних резервів запасів, грошових коштів, проведенням ліберальної кредитної політики, а тому знижує ефективність використання оборотних активів</p>	<p>Носить штучний характер</p>

Компромісний			
<p>1 Довгострокові зобов'язання є джерелами покриття необоротних активів, постійної частини оборотних активів та приблизно половини змінної частини оборотних активів.</p> <p>2. Чисті оборотні активи дорівнюють сумі постійної частини оборотних активів та половині змінної частини оборотних активів.</p>	<p>Низький рівень втрати ліквідності та має низький ризик порушення безперервності виробництва</p>	<p>Характеризується тим, що в окремі періоди підприємство може мати надлишкові обсяги запасів, грошових коштів.</p>	<p>Зустрічається часто</p>

Вибір того чи іншого методу залежить від рівня прибутковості та прийнятного співвідношення інвестиційного ризику. Ці методи суттєво відрізняються різними обсягами оборотного капіталу, що використовується для підтримки певного обсягу виробництва, продажів, ліквідності, платоспроможності та фінансової стабільності. Судячи зі змісту цих методів формування оборотних коштів, найбільш реальною є інтеграція всіх методів для компаній.

Отже, підприємство формує та поповнює оборотні кошти за рахунок власних залучених (еквівалентних власним) кредитних джерел. Менеджери комплексно враховують внутрішні та зовнішні фактори зовнішнього середовища, зважають позитивні та негативні характеристики використання

капіталу та кредитних коштів і приймають рішення щодо вибору джерел фінансування оборотних коштів. Обґрунтований вибір методів фінансування оборотних коштів істотно впливає на виробничий процес і фінансові результати підприємства. Тому дуже важливо використовувати можливі та найбільш ефективні джерела фінансування для досягнення бізнес-цілей за певних обставин.

fizmat@sspu.edu.ua
Дотримуйтесь
правил академічної
доброочесності

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Характеристика підприємства

Підприємство «АМК-ГРУП», створене та зареєстроване відповідно до законодавства України, є юридичною особою, яка має цивільно-правовий статус та юридичну силу, може подавати заяви та бути відповідачем в будь-якій судовій інстанції.

Товариство з обмеженою відповідальністю засноване та здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України та протоколу зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю «АМК-ГРУП» № 1 від 8 червня 2005 року.

Повне найменування: Товариство з обмеженою відповідальністю "АМК-ГРУП". Скорочене найменування: ТОВ "АМК-ГРУП".

Підприємство є юридичною особою відповідно до законодавства України, має окремий баланс, поточні рахунки та кошти в установах банків, круглу печатку та своє повне найменування українською мовою, круглу печатку з позначкою «для документів», фірмові бланки та бланки підприємства. .

Товариство залишає за собою право укладати договори купівлі-продажу, дарування, оренди, будь-якої передачі рухомого та нерухомого майна, безоплатного користування майном, інші договори, що не суперечать законодавству України, набувати у власність та особисте майно. немайнові права та обов'язки, при цьому вони є позивачами та відповідачами в судах та господарських судах.

Відповідно до встановленого порядку підприємство здійснює зовнішньоекономічну діяльність та здійснює експортно-імпорتنу діяльність, включаючи товарообмінну, торговельну, посередницьку та іншу діяльність.

Підприємство має своє майно. Відповідно до чинного законодавства підприємство має право користуватися та розпоряджатися належним йому майном, виходячи зі своєї юридичної діяльності та призначення майна.

Компанія не несе відповідальності за будь-які державні зобов'язання, а також уряд не несе відповідальності за зобов'язання Компанії.

Компанія не несе відповідальності за зобов'язаннями Учасників. Учасники несуть відповідальність за зобов'язаннями Товариства в межах своїх внесків до Дозволеного фонду.

Метою діяльності Товариства є здійснення господарсько-прибуткової діяльності.

Теми та заходи:

- виробляти цеглу та пелети для опалення, виготовлені з пресованої деревини або її замінників, таких як кавові зерна чи соя;
- виготовлення пресованої деревини у вигляді блоків, дощок, брусків або фото;
- виробництво клесних та одношарових дерев'яних виробів;
- виробництво дерев'яної тари, ящиків, контейнерів, бочок та різноманітних дерев'яних пакувальних інструментів;
- будівництво дерев'яних піддонів, холодильників та інших вантажних щитів;
- оптова торгівля деревною сировиною;
- оптова торгівля продукцією первинної переробки деревини;
- купівля-продаж вашого майна тощо.

З метою організації роботи Товариства згідно протоколу № 1 від 08.06.2005 загальними зборами учасників товариства з обмеженою відповідальністю «АМК-ГРУП» встановлено статутний капітал товариства у розмірі 180 000 грн виплачується на підставі сплати внесків (акцій) Учасників.

Майно Товариства становлять основні засоби та оборотні кошти, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі Товариства.

Компанія має:

матеріальні ресурси, які йому дали учасники;

продукти та послуги, що надаються підприємством, створені на основі господарської діяльності;

інші доходи та інше майно, набуте за законом.

На підприємстві створюється резервний фонд (страховий) у розмірі 25% від суми кредиту. Резервний бюджет формується виходячи з вартості річного вилучення, розмір якого становить 5% від загального прибутку. Підприємство може використовувати кошти резервного фонду на покриття додаткових витрат, кошти розробки та реалізації нових проектів, поповнення нестачі власних оборотних коштів, покриття збитків у зв'язку зі зниженням ціни на продукцію та на інші цілі.

За рішенням Зборів акціонерів частина коштів резервного фонду може бути використана для виплат і буде виплачена в наступному періоді з платіжного фонду.

Прибуток Товариства - це доходи від господарської діяльності після покриття активів та прирівняних до них витрат, а також сплати податків та інших обов'язкових платежів, встановлених чинним законодавством України.

Прибуток, отриманий після вищезазначених розрахунків, залишається у власності Товариства і розподіляється між його Акціонерами пропорційно кількості акцій статутного капіталу за рішенням Зборів Учасників. Час розподілу та виплати грошових коштів визначається рішенням зборів учасників.

Збитки, виниклі під час діяльності Товариства, покриваються за рахунок коштів резервного фонду.

Підприємство веде облік результатів діяльності та веде адміністративний, бухгалтерський та статистичний облік.

ТОВ «АМК-ГРУП» має ієрархічну структуру управління роботою, засновану на розподілі повноважень і відповідальності в залежності від управлінських завдань і прийняття рішень на одиничному принципі.

Організаційна структура організації ТОВ «АМК-ГРУП» представлена на рисунку 2.1.

Рис. 2.1. Організаційна структура управління ТОВ «АМК-ГРУП»

З 2012 року ТОВ «АМК-ГРУП» виробляє паливні пелети з деревини сосни та деревної стружки на власному виробництві з сучасним обладнанням, що дозволяє забезпечити якість продукції.

Завдяки високій теплотворній здатності, низькій зольності і дрібній фракції (6-8 мм) пелети (паливні гранули) можуть використовуватися в машинах і машинах промислових і громадських котелень, в тому числі побутових димоуловлювачів, та димарі для опалення.

При спалюванні 1000 кг деревних пелет виділяється стільки ж тепла, скільки тепла:

1600 кг деревини;
 479 кубічних метрів повітря;
 500 літрів дизельного палива.

Процес гранулювання-пелетування відбувається в спеціальних кільцевих матрицях (прес-формах) з обертовими циліндрами, які запресовуються в декілька отворів (прес-форм) для активації парового різання деревної сировини після отримання нарізок. Зовнішній ущільнювач спеціальним ножем повинен охолонути і відокремити дрібні частинки.

Весь процес виробництва ділиться на кілька частин:

революція;
 сушарка;
 революція;
 Очистка води;
 натисніть кнопку
 охолодження;
 упаковка і упаковка.

На даний момент компанія випускає наступні типи рахунків:

Діаметр 8 мм. Цей вид пелет використовується в повсякденному житті, кількість залишкової золи 0,7% за вагою, вологість 7%, теплотворна здатність нижче теплотворної здатності 17,4 (МДж/кг), колір і розташування дерев'яні . Походження продукту - Суми в Україні. Цей вид твердого біопалива може бути упакований в поліетиленові мішки по 15 або 40 кг і в 1000 кг «Біг Беги»;

Діаметр 6 мм (на замовлення). Використовується також для побутових потреб. Характеризується наявністю залишкової золи 0,3% по масі, вологістю 7%, низькою теплопровідною здатністю 18,2 (МДж/кг), світлим кольором. Місце походження товару – Сумська область, Україна. Даний вид твердого біопалива може бути упакований в поліетиленові мішки по 15 або 40 кг, а також в 1000 кг «Big-Bag». Ціни на продукцію підприємства наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Ціна продукції (на пелету 8 мм)

	Упаковка	Сертифікат	Об'єм замовлення			
			20 т	10 т	1,0-5,0 т	До 1 т
1 Самовивіз склад (Охтирка, Сумська обл.)	Біг Бер 0,8-1,0 т	DINplus	2050	2100	2100	2100
	Мішки п/п 40 кг	DINplus	2150	2200	2200	2200
	Мішки п/е 15 кг	DINplus	2250	2300	2300	2300
2 Самовивіз склад (Київ)	Біг Бер 0,8-1,0 т	DINplus	2350	2400	2400	2400
	Мішки п/п 40 кг	DINplus	2350	2400	2400	2400
	Мішки п/е 15 кг	DINplus	2450	2500	2500	2500
3 Доставка Київ*	Біг Бер 0,8-1,0 т	DINplus	2350*	2400*	2400*	2400*
	Мішки п/п 40 кг	DINplus	2350*	2400*	2400*	2400*
	Мішки п/е 15 кг	DINplus	2450*	2500*	2500*	2500*

* Вартість доставки обговорюється окремо залежно від місця розташування клієнта і обсягу замовлення.

Компанія має сертифікат якості на свою продукцію.

Окрім пелет, компанія виробляє піддони та пелети різних стандартів, кольорів та розмірів.

Життєвий цикл бізнесу знаходиться у фазі зростання.

Основні фінансові показники підприємства наведені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Основні економічні показники діяльності підприємства

Показник	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
			абс., (±)	відн., %
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	7380,7	8547,7	1167,0	15,81
2. Середньооблікова чисельність персоналу, осіб	25	25	—	—
з них робітників	14	14	—	—
3. Середньорічний виробіток, тис. грн./ос.				
на одного працюючого	296,42	339,51	43,09	14,54
на одного робітника	529,33	606,26	76,93	14,53
4. Фонд оплати праці персоналу, тис. грн.	1765,8	1835,2	69,4	3,93
5. Середньорічна вартість майна, тис. грн.	4135,3	4193,75	58,45	1,41
6. Середньорічна первісна вартість основних засобів, тис. грн.	608,4	668,2	59,80	9,83
7. Фондовіддача, грн.	12,18	12,70	0,52	4,27
8. Фондоозброєність праці робітників, тис. грн./ос.	43,46	47,73	4,27	9,83
9. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	5627,6	7514,1	1886,5	33,52
10. Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, грн.	0,7625	0,8791	0,1166	15,29
11. Прибуток від реалізації продукції, тис. грн.	1753,1	1033,6	-719,5	-41,04
12. Рентабельність продукції, %	31,15	13,76	-17,39	—
13. Рентабельність основних засобів, %	269,61	158,98	-110,63	—
14. Чистий прибуток, тис. грн.	1437,54	847,55	-589,99	-41,04

З інформації, наведеної в таблиці 2.2, випливає, що у звітному році дохід (виручка) підприємства збільшився на 1167,0 тис. грн., порівняно з попереднім роком (8547,7 – 7380,7) на 15,81% або (1167,0 / 7380,7 · 100).

Середньооблікова чисельність працівників підприємства за аналізований період не змінилася і становить 25 осіб. Середній дохід

працівника зріс порівняно з минулим роком на 43,09 тисячі гривень на одну особу. (339,51 - 296,42) та одного працівника по 76,93 тис. грн./особу. (606,26 - 529,33).

У звітному році заробітна плата працівників зросла на 69,4 тис. осіб. грн. (1835,2 – 1765,8) на 3,93% або $(69,4 / 1765,8 \cdot 100)$.

Середньорічна вартість активів компанії зросла на 58,45 тис. грн. (4193,75 – 4135,3) на 1,41 % або $(85,45 / 4135,3 \cdot 100)$.

Середньорічна вартість довгострокових активів у звітному році зросла на 59,8 тис. грн. (668,2 – 608,4) або 9,83% $(59,8 / 608,4 \cdot 100)$ до 668,2 тис. грн. Водночас капітальні видатки на основні засоби зросли на 0,52 грн. (12,7 – 12,18) або 4,27% $(0,52 / 12,18 \cdot 100)$ і 12,7 грн., а приріст армії становить 9,83% $(4,278 / 43,46 \cdot 100)$.

У звітному році ціна реалізованої продукції досягла 7514,1 тис. Порівняно з минулим роком він збільшився на 1886,5 тис. грн. (7514,1 – 5627,6) або на 33,52% $(1886,5 / 5627,6 \cdot 100)$.

Ціни за 1 грн. Обсяг реалізованої продукції у звітному році склав 87,91 коп., зменшившись з 11,66 коп. (87,91 – 76,25) або на 15,29% $(11,66 / 76,25 \cdot 100)$ більше, ніж минулого року.

Прибуток від реалізації продукції за аналізований період зменшився на 719,5 тис. гривні. (1033,6 – 1753,1) або 41,04% $(719,5 / 1753,1 \cdot 100)$ та позначку 1033,6 тис. грн. Ефективність виробництва в досліджуваному році склала 13,76%, тобто. j. Порівняно з минулим роком він зменшився на 17,39% $(13,76 - 31,15)$.

Розмір отриманого підприємством прибутку істотно зменшився на 41,04% $(589,99 / 1437,54 \cdot 100)$ до 847,55 тис. грн.

2.2. Аналіз складу майна підприємства

За допомогою порівняльно-аналітичного балансу вивчається структура та динаміка фінансового стану підприємства, який створюється шляхом

складання окремих частин балансу однакової структури та наповнення балансу показниками структури, динаміку та структуру його класів активів та джерел коштів.

Порівняльний аналітичний баланс дозволяє всебічно оцінити фінансовий стан підприємства з використанням різних аспектів оцінки активів, капіталу та зобов'язань. Аналітична програма бухгалтерського балансу містить ряд показників, які відображають характеристику та динаміку фінансового стану підприємства. Цей баланс включає як горизонтальні, так і вертикальні індикатори фільтра.

Під час створення аналітичного балансу важливо враховувати вплив майбутніх витрат і доходів і забезпечень майбутніх витрат і платежів на основі розміру поточних активів і поточних зобов'язань і тривалості. Аналітичний баланс підприємства подано у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Аналітичний баланс підприємства (станом на кінець року)

Статті балансу	2021 рік		2022 рік		2023 рік		Відхилення (±) 2023 року			
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	від 2021 року		від 2022 року	
							сумн, тис. грн.	питомої ваги, %	сумн, тис. грн.	питомої ваги, %
1 Необоротні активи	344,0	8,81	342,0	7,83	382	9,5	38	0,69	40,0	1,67
2 Оборотні активи	3561,3	91,19	4023,3	92,17	3640,2	90,5	78,9	-0,69	-383,1	-1,67
2.1 Запаси	1235,2	31,63	1366,9	31,31	857,5	21,32	-377,7	-10,31	-509,4	-9,99
2.2 Дебіторська заборгованість	1252,2	32,06	1360,5	31,17	2179	54,17	926,8	22,11	818,5	23
2.3 Грошові кошти та поточні фінансові вкладення	784,6	20,09	928	21,26	458,6	11,4	-326	-8,69	-469,4	-9,86
2.4 Витрати майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5 Інші оборотні активи	289,3	7,41	367,9	8,43	145,1	3,61	-144,2	-3,8	-222,8	-4,82
Баланс	3905,3	100,0	4365,3	100,0	4022,2	100,0	116,9	-	-343,1	-
1 Власний капітал	1650,0	42,25	2207,7	50,57	2967,1	73,77	1317,1	31,52	759,4	23,2
1.1 Зареєстрований (пайовий) капітал	180,0	4,61	180,0	4,12	180,0	4,48	-	-0,13	-	0,36
1.2 Додатковий капітал	210,0	5,38	210,0	4,81	210,0	5,22	-	-0,16	-	0,41

На підставі даних таблиці 2.3 можна зробити такі висновки. На кінець 2023 року вартість компанії становить 4022,2 тисячі гривень. Вартість активів

підприємства за 2023 рік порівняно з 2022 роком зменшилася на 343,1 тис. гривень. $(4022,2 - 4365,3)$ з 7,86% або $(343,1 / 4365,3 \cdot 100)$. Це скорочення відбулося в основному за рахунок зменшення оборотних активів.

Найбільшу вагу в структурі власного капіталу компанії займають оборотні активи 90,5% $(36440,2 / 4022,2 \cdot 100)$ у 2023 році, а вартість 92,17% $(4023,3 / 4365,3 \cdot 2,92,2 \cdot 100)$ $4023,3 / 4365,3 \cdot 2,102$ $3905,3 \cdot 100$) у 2021 році.

Питома вага необоротних активів у структурі активів у 2023 році порівняно з 2022 роком зросла на 1,67% $(9,5 - 7,83)$, порівняно з 2021 роком зросла на 0,69% $(9,5 - 8,81)$ зростає у 2023 році до 9,5% $(382 / 4022,2 \cdot 100)$.

Зазначимо, що порівняно з 2021 роком активи компанії у 2023 році зросли на 116,9 тисячі гривень. $(4022,2 - 3905,3)$ з 2,99% або $(116,9 / 3905,3 \cdot 100)$. Це збільшення відбулося за рахунок збільшення необоротних активів, які досягли 38 тис. грн. $(382 - 344)$, та збільшення обігових коштів, які досягли 78900 грн. $(3640,2 - 3561,3)$.

Недоліком роботи підприємства у 2023 році є збільшення суми заборгованості, тому сума заборгованості з 2023 по 2022 рік збільшиться на 818,5 тис. грн. $(2179 - 1360,5)$ і на кінець 2023 року становитимуть 2179,0 тис. грн. При цьому питома вага кредитових рахунків від вартості активів компанії зросла на 23,0% $(54,17 - 31,17)$ порівняно з 2022 роком та 54,17%. А порівняно з 2021 роком приріст питомої ваги кредиту з 2023 року сягнув 22,11% $(54,17 - 32,06)$, при цьому абсолютна вартість кредиту зросла на 926,8 тисячі гривень. $(2179 - 1252,2)$.

Виручка компанії також істотно впала. Відтак порівняно з 2021 роком фінансові ресурси зменшилися на 326 тис. гривень. $(458,6 - 784,6)$, проти 2022 року на 469,4 тис.грн. $(458,6 - 928,0)$ і становить на кінець 2023 року 458,6 тис. грн. При цьому питома вага грошей у структурі власності компанії на кінець 2023 року становить 11,4% $(458,6 / 4022,2 \cdot 100)$, що нижче значення 2022 року на 9,86% $(11,4 - 21,26)$ і значення 2021 року з 8,69% $(11,4 - 20,09)$.

Як позитивний знак варто виділити зменшення інших оборотних активів у 2023 році порівняно з 2021 та 2022 роками на 144,2 тис. гривень. (145,1 - 289,3) та 222,8 тис. грн. (145,1 – 367,9), відповідно, знизивши його питому вагу до 3,61% ($145,1 / 4022,2 \cdot 100$).

Для наочності структуру активів компанії показано на рисунку 2.2.

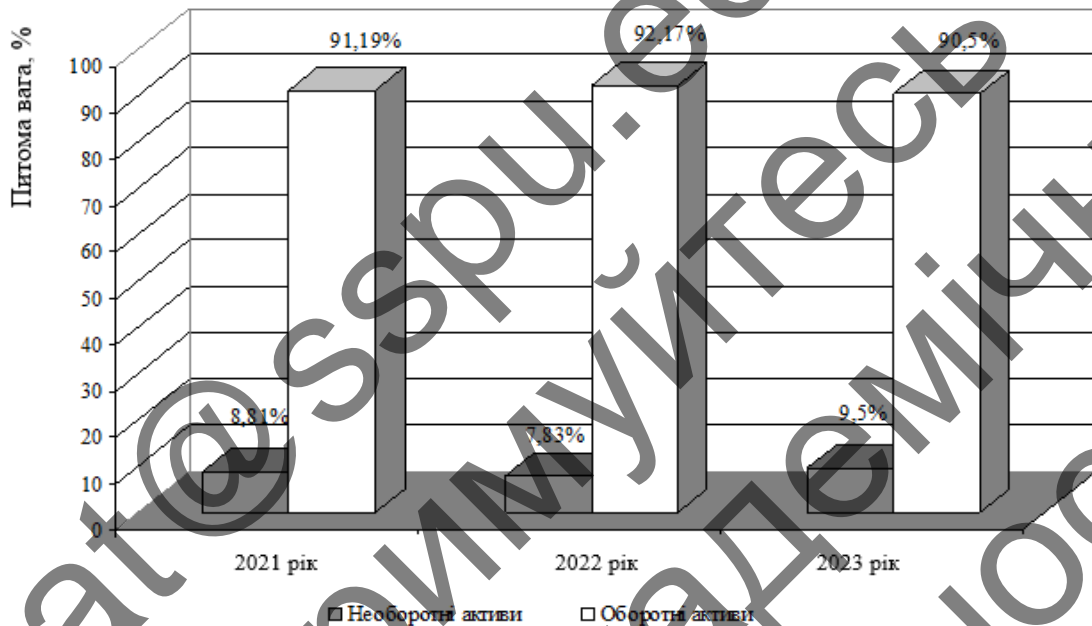

Рис. 2.2. Структура активів підприємства

Відповідно до інформації таблиці 2.2 статутний капітал товариства зріс у 2023 році порівняно з 2021 та 2022 роками на 1317,1 тис. грн. (2967,1 - 1650,0) та на 759 тис. грн. (2 967,1 – 2 207,7) на кінець 2023 року. При цьому питома вага власного капіталу в структурі активів компанії на кінець 2023 року становить 73,77% ($2 967,1 / 4022,2 \cdot 100$), що більше, ніж питома вага 2021 б' 31,52% (73,77 - 42,25).) і 2022 - і 23,2% (73,77 - 50,57).

Відзначимо, що збільшення обсягу депозитів стало результатом значного зростання суми нерозподіленого прибутку. Так, у 2023 році сума нерозподіленого прибутку становитиме 2462,7 тис. грн., у 2022 році – 1703,3 тис. грн., у 2021 році – 1145,6 тис. грн.

Кредитний капітал у 2023 році порівняно з 2021 роком зменшився на 1 200 200 гривень. (1055,1 - 2255,3), порівняно з 2022 роком на 1102,5 тис. грн. (1055,1 - 2157,6) і на кінець 2023 року становила 1055,1 тис. грн., її питома вага у 2021 році зменшилася на 31,52% (26,23 - 57,75), а порівняно з 2022 роком - на 23,2% - 26943.

Зменшення суми боргового капіталу зумовлене суттєвим зменшенням боргів у порівнянні з 2022 роком. Відтак у порівнянні з 2021 роком борги зменшилися до 1145,5 тис. гривень. (923,1 - 2068,6), проти 2022 року 1033,5 тис. грн. (923,1 - 1956,6) на кінець 2023 року сягне 923,1 тис. грн.

Структуру пасивів підприємства представимо на рисунку 2.3.

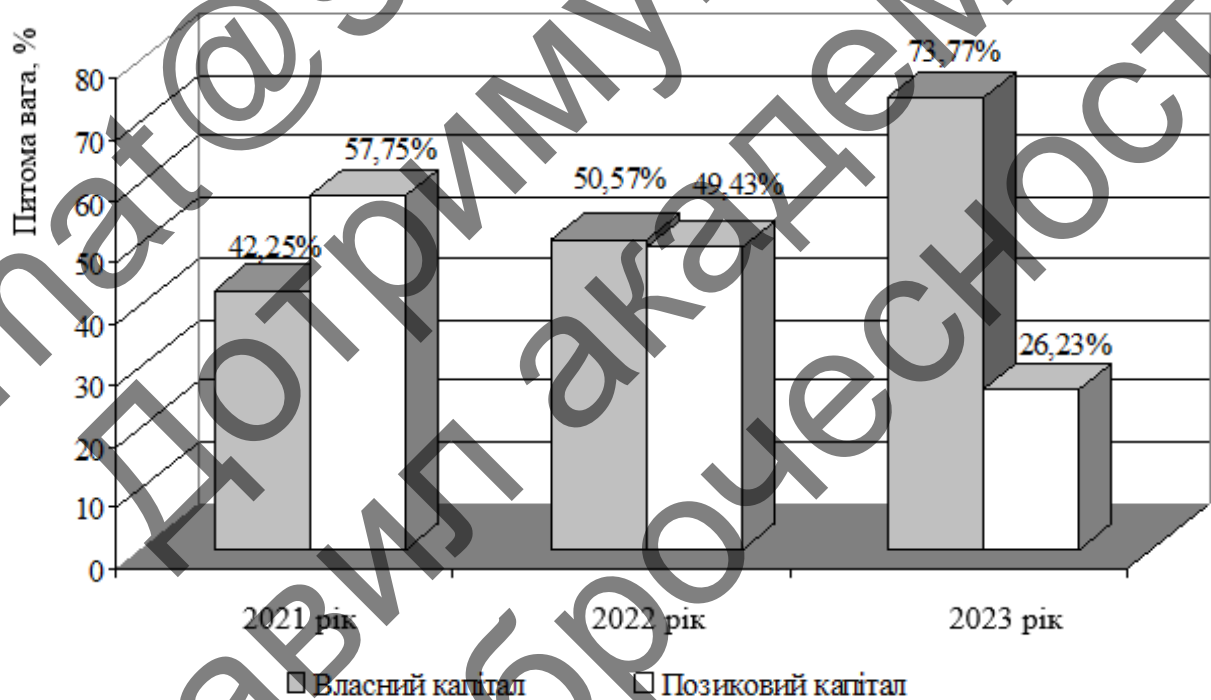

Рис. 2.3. Структура пасивів підприємства

2.3. Аналіз складу та структури оборотних активів

Одним із основних завдань аналізу оборотних активів є визначення їх обсягу та структури, оскільки для забезпечення ефективної та результативної роботи в довгостроковій перспективі необхідно мати достатню кількість оборотних активів підприємства для покриття боргів і покращення показників ліквідності. Для оцінки міцності оборотних активів необхідно класифікувати фінансові активи в окремі самостійні групи за ліквідністю [36, с. 98].

Структура оборотних активів показує фінансовий стан підприємства з дати фінансової звітності та показує рівень комерційної, фінансово-господарської діяльності.

Проаналізуємо склад та структуру оборотних коштів аналізованого підприємства (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4

Аналіз складу та структури оборотних активів підприємства

Показник	2021 рік		2022 рік		2023 рік		Відхилення (±) 2023 року			
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	від 2021 року		від 2022 року	
							суми, тис. грн.	питомої ваги, %	суми, тис. грн.	питомої ваги, %
1 Грошові кошти, у тому числі:	784,6	22,03	928,0	23,07	458,6	12,6	-326	-9,43	-469,4	-10,47
гроші та їх еквіваленти	745,6	20,94	889,0	22,1	419,6	11,53	-326	-9,41	-469,4	-10,57
поточні фінансові інвестиції	39,0	1,10	39,0	0,97	39,0	1,07	-	-0,03	-	0,10
2 Кошти у розрахунках, у тому числі:	1541,5	43,28	1728,4	42,96	2324,1	63,85	782,6	20,57	595,7	20,89
дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	846,3	23,76	957,3	23,79	1725,6	47,4	879,3	23,64	768,3	23,61
дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	120,3	3,38	190,1	4,72	90,0	2,47	-30,3	-0,91	-100,1	-2,25

З Запаси, у тому числі:	1235,2	34,68	1366,9	33,97	857,5	23,55	-37,7	-11,12	-509,4	-10,41
виробничі запаси	954,6	26,8	1056,4	26,26	607,0	16,67	-34,6	-10,13	-449,4	-9,59
готова продукція	280,6	7,88	310,5	7,72	250,5	6,88	-30,1	-1,0	-60,0	-0,84
Усього оборотних активів	3561,3	100,0	4023,3	100	3640,2	100,0	78,9	-	-383,1	-

Статистика в таблиці 2.4 свідчить, що на кінець 2023 року оборотні активи підприємства становлять 3640,2 тис. грн. Порівняно з 2021 роком вартість оборотних активів зросла на 78,9 тис. гривень. (3640,2 - 3561,3). Проте порівняно з 2022 роком зменшення сягнуло 383,1 тисячі гривень. (3640,2 - 4023,2). Отже, зменшення частки оборотних активів призведе до швидшого обертання загальних активів підприємства.

На кінець 2023 року середні ліквідні активи (борги) матимуть найбільшу вагу в структурі оборотних активів компанії: 63,85% (2324,1 / 3640,2 · 100); найменше - ліквідні активи (гроші) - 12,6% (458,6 / 3640,2 · 100). Частка оборотних активів і низьких доходів зменшилася з 33,97% (1366,9 / 4023,3 · 100) у 2022 році до 23,56% (857,5 / 3640,2 · 100) у 2023 році.

На рисунку 2.4 наведено склад оборотних активів підприємства за рівнем ліквідності.

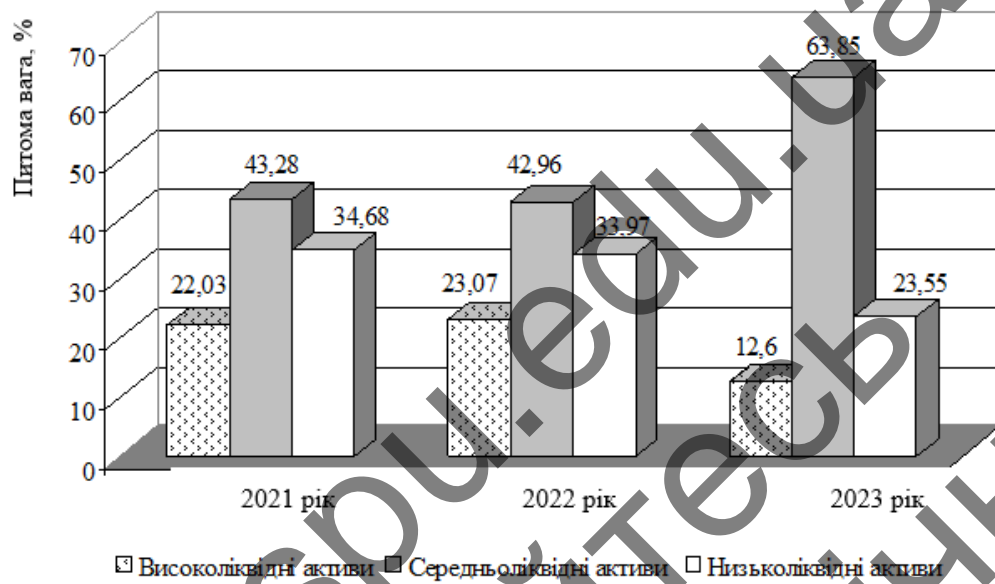

Рис. 2.4. Структура оборотних активів підприємства за рівнем їх ліквідності

Отже, слід зазначити, що протягом аналізованого періоду відбулися зміни щодо зменшення суми оборотних активів підприємства.

2.4. Аналіз джерел формування оборотних активів

Причини зміни ресурсів оборотних коштів фінансових показників можна також визначити шляхом вивчення змін, що відбуваються в джерелах їх покриття. Дефіцит ресурсів у структурі оборотних активів призводить до низького фінансування господарської діяльності та фінансових проблем.

Велика кількість джерел формування оборотних засобів на підприємстві сприятиме створенню великої кількості об'єктів товарно-матеріальних цінностей, виведенню оборотних засобів з господарського кругообігу, зниженню відповідальності за доцільне та цільове використання власних і позичених грошей. Мінімальна потреба компанії в операційному капіталі зазвичай покривається за рахунок власних ресурсів: нового капіталу, додаткового капіталу, поточного капіталу, прибутку компанії та доходів від банківського виробництва, прямих вкладів засновників, іноземних учасників.

Однак наразі не вигідно створювати оборотні активи за рахунок власних ресурсів, оскільки підприємство буде менш спроможним фінансувати власні витрати, що збільшить ризик фінансової нестабільності підприємства.

З класифікацією джерел надходження оборотних активів ТОВ «АМК-ГРУП» можна ознайомитися в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5
Джерела формування оборотних активів підприємства

Показник	2021 рік		2022 рік		2023 рік		Відхилення (±) 2023 року			
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	від 2021 року		від 2022 року	
							суми, тис. грн.	питомої ваги, %	суми, тис. грн.	питомої ваги, %
1 Власний оборотний капітал, у тому числі:										
власний капітал	1306,0	36,67	1865,7	46,37	3385,1	71,02	1279,1	34,35	719,4	24,65
необоротні активи	1650,0	46,33	2207,7	54,87	2967,1	81,51	1317,1	35,18	759,4	26,64
2 Позиковий капітал, у тому числі:										
короткострокові кредити банків	344,0	9,66	342,0	8,5	382,0	10,49	38,0	0,63	40,0	1,99
поточна кредиторська заборгованість за:	2255,3	63,33	2157,6	53,63	1055,1	28,98	1200,2	-34,35	-1102,5	-24,65
товари, роботи, послуги	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
розрахунками з бюджетом	2068,6	58,08	1956,6	48,63	923,1	25,35	1145,5	-32,73	-1033,5	-23,28
розрахунками зі страхування	1710,6	48,03	1607,3	39,95	570,9	15,68	1139,7	-32,35	-1036,4	-24,27
розрахунками з оплати праці	167,8	4,71	258,5	6,43	137,7	3,78	-30,1	-0,93	-120,8	-2,65
інші поточні зобов'язання	104,6	2,94	50	1,24	91,1	2,5	-13,5	-0,44	41,1	1,26
Усього оборотних активів	85,6	2,4	40,8	1,01	123,4	3,39	37,8	0,99	82,6	2,38
	186,7	5,24	201,0	5,0	132,0	3,63	-54,7	-1,61	-69,0	-1,37
	3561,3	100	4023,3	100	3640,2	100	78,9	-	-383,1	-

Як показано в таблиці 2.5, основним джерелом надходження оборотних активів аналізованого підприємства є оборотний капітал. У 2023 році 71,02% ($2\,585,1 / 3\,640,2 \cdot 100$) оборотних коштів буде оплачено власними оборотними коштами, тоді як лише 28,98% ($1\,055,1 / 3\,640,2 \cdot 100$) оборотних коштів буде оплачено оборотними коштами.

Слід зазначити, що аналізоване підприємство не має дефіциту власних обігових коштів і його дохід продовжує зростати, з 1306 тис. грн. у 2021 році на 1 865 700 грн. у 2022 році та 2585,1 тис. грн. у 2023 році.

2.5. Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства

На кожному підприємстві наявність оборотних активів, структура, їх склад, швидкість змін та ефективність використання істотно впливають на його фінансовий стан, стійкість його позиції на фінансовому ринку, а саме:

платоспроможність, під якою розуміється здатність погасити борги у встановлений термін;

ліквідність є показником здатності компанії погасити борги;

більша здатність накопичувати фінансові ресурси [32, с. 106].

Ефективне використання наявних активів є важливою можливістю для організації діяльності підприємства, підвищення рівня продуктивності підприємства та спираючись на роботу багатьох факторів. В наш час умови економічної кризи, які діють незалежно від потреб підприємства, суттєво негативно впливають на ефективність використання ресурсів, що знижує їх оборотність. Водночас у компаній є внутрішні резерви підвищення ефективності використання мобільних ресурсів, які сильно постраждають.

Включає:

організація нерухомості;

використання довгострокових ділових відносин;

вдосконалення системи розрахунків;

розумне управління продажами тощо.

Оцінка ефективності використання оборотних коштів здійснюється за допомогою показників їх оборотності. Оскільки критерієм оцінки ефективності використання оборотних активів є час, використовуються показники, які показують:

- по-перше, тривалість позики в днях або загальна тривалість позики;
- по-друге, коефіцієнт обороту.

Розрахунок індексу зміни оборотних активів аналізованого підприємства представлено в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Показники ефективності використання оборотних активів підприємства

Показник	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
			абс., (±)	відн., %
1. Середні залишки оборотних активів, тис. грн.	3792,3	3831,75	39,45	1,04
1.1 Середні залишки грошових коштів та їх еквівалентів	856,3	693,3	-163	-19,04
1.2 Середні залишки коштів у розрахунках	1634,95	2026,25	391,3	23,93
1.3 Середні залишки запасів	1301,05	1112,2	-188,85	-14,52
2. Виручка від реалізації, тис. грн.	7380,7	8547,7	1167	15,81
2.1 Одноденна виручка від реалізації, грн.	20,5	23,74	3,24	15,8
3. Оборотність оборотних активів, дні	184,99	161,4	-23,59	-12,75
3.1 Грошових коштів та їх еквівалентів	41,77	29,20	-12,57	-30,09
3.2 Коштів у розрахунках	79,75	85,35	5,60	7,02
3.3 Запасів	63,47	46,85	-16,62	-26,19
4. Число оборотів оборотних активів, раз	1,95	2,23	0,28	14,36
4.1 Грошових коштів та їх еквівалентів	8,62	12,33	3,71	43,04
4.2 Коштів у розрахунках	4,51	4,22	-0,29	-6,43
4.3 Запасів	5,67	7,69	2,02	35,63
5. Вивільнення (-), залучення (+) оборотних активів, тис. грн.	-560,03			

З даних таблиці 2.6 та 2.7 випливає, що тривалість циклу поточних активів за 2023 рік становить 161,4 дня (3831,75 / 23,74), тобто до 2022 року він буде прискорений на 23,59 дня (161,4 – 161,4 – 23,74). 2.7). 184,99). .

Темпи оборотності оборотних активів відслідковуються з точки зору їх видів. Оборот валюти та її еквівалентів прискорився на 12,57 дня (29,2 - 41,77). Книгообіг прискорився на 16,62 дня (46,85 – 63,47). Ці зміни передбачають більш ефективне використання наявних активів компанії.

Зміна лише активів у розрахунку зменшилася до 5,6 днів (85,35 - 79,75).

Таблиця 2.7

Показники ефективності використання оборотних активів підприємства

Види оборотних активів	Середні залишки оборотних активів, тис. грн.		Оборотність оборотних активів							Сума додатково залучених (+) або вивільнених (-) коштів із обороту, грн.
			дні			кількість оборотів				
	2022 рік	2023 рік	відхилення (±)	2022 рік	2023 рік	відхилення (±)	2022 рік	2023 рік	відхилення (±)	
1 Грошові кошти та їх еквіваленти	856,3	693,3	163,0	41,77	29,2	-12,57	8,62	12,33	3,71	-298,41
2 Кошти у розрахунках	1634,95	2026,25	391,3	79,75	85,35	5,6	4,51	4,22	-0,29	132,94
3 Запаси	1301,05	1112,2	188,85	63,47	46,85	-16,62	5,67	7,69	2,02	-394,56
Усього оборотних активів	3792,3	3831,75	39,45	184,99	161,4	-23,59	1,95	2,23	0,28	-560,03
Одноразова виручка від реалізації	20,5	23,74	3,24	x	x	x	x	x	x	x

Динаміку показників оборотності усіх складових оборотних активів підприємства представимо графічно (рисунок 2.5).

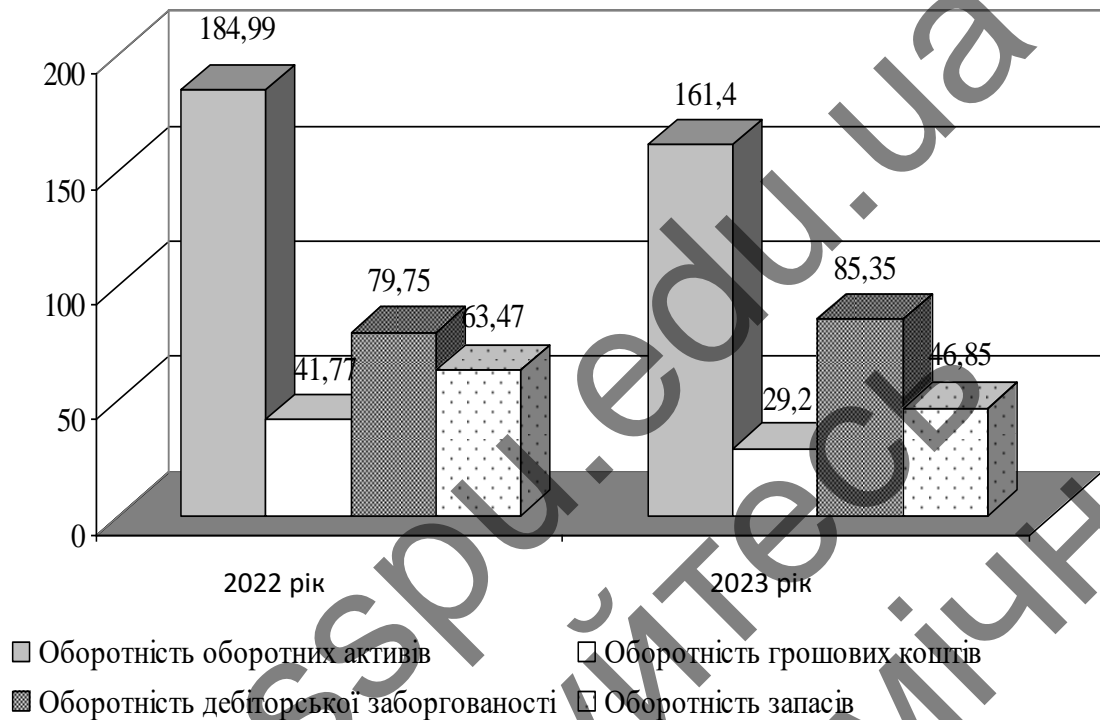

Рис. 2.5. Динаміка оборотності активів

Отже, темп оборотності оборотних засобів 23,59 днів дав додаткове фінансування у 2023 році в сумі 560,03 тис. грн. ($-23,59 \cdot 23,74$ або $-298,41 + 132,94 - 394,56$).

Слід зазначити, що зниження курсу відбулося за звичайним видом майна – коштами на рахунках (за 5,6 дня).

Статистика часу переказу коштів за звітний період показує, що з моменту надходження коштів на розрахунковий рахунок компанії до моменту їх списання в середньому проходить 29,2 дня. Це вказує на те, що бізнес не є фінансово життєздатним через велику суму боргу, який він повинен сплатити. Це тому, що монети мають дуже низьку швидкість обертання в розрахунках, 4,22 обертів на рік або 85,35 днів. Поточні активи за 2023 рік досягли від 2,23 до 1,95 разів у 2022 році. Грошові кошти та їх еквіваленти мають однаковий обмінний курс: 12,33 рази у 2023 році порівняно з 2022 роком, прискорений у циклі 3, 71. У 2023 році компанія виставляла рахунок за 7,69 дня, а до 2022 року виставлення рахунків прискорилося до 16,62 дня.

Вплив факторів на швидкість реалізації оборотних активів розраховано в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Фактори, що впливають на оборотність оборотних активів підприємства

Види оборотних активів	Середні залишки оборотних активів, тис. грн.		Оборотність оборотних активів, дні			Відхилення (±)		
	2022 рік	2023 рік	2022 рік	2023 рік	скоригований показник	усього	в т. ч. за рахунок	
							виручки	середніх залишків
1. Грошові кошти	856,3	693,3	41,77	29,2	36,07	-12,57	-5,7	-6,87
2. Кошти у розрахунках	1634,95	2026,25	79,75	85,35	68,87	5,6	-10,88	16,48
3. Запаси	1301,05	1112,2	63,47	46,85	54,8	-16,62	-8,67	-7,95
Усього оборотних активів	3792,3	3831,75	184,99	161,4	159,74	-23,59	-25,25	1,66
Одноденна виручка від реалізації	20,5	23,74	-	-	-	-	-	-

Скоригований коефіцієнт оборотності оборотних активів розраховується із значення середнього залишку оборотних активів за базовий період (2022 рік) та одноденної виручки від реалізації за звітний період (2023 рік).

Різниця між скоригованим коефіцієнтом і зміною оборотних активів за базисний період свідчить про вплив змін у виручці від реалізації продукції, а різниця між зміною оборотних активів за звітний період і коригуванням свідчить про вплив змін на ваш середній баланс.

Статистика свідчить, що у порівнянні з 2022 роком причиною покращення ефективності використання оборотних активів є збільшення

виручки від реалізації, яка прискорила її оборотність на 25,25 днів, по всій галузі. і для кожного виду оборотних активів. Збільшення розміру середнього залишку оборотних активів спричинило зменшення оборотності оборотних коштів на 1,66 дня.

На жаль, ми оцінили вплив лише збільшення залишку кредиту на зміну індексу ефективності, що спричинило зменшення зміни статистичного доходу на 16,48 дня.

Підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновок, що підприємство добре використовує оборотні кошти.

2.6. Аналіз впливу показників використання оборотних активів на результати фінансово-господарської діяльності

Для позначення економічної ефективності використання оборотних коштів можна використовувати показник фондоддачі (прибутку) оборотних коштів, який є відношенням прибутку від реалізації продукції до середнього залишку оборотних коштів:

Показники кругообігу оборотних коштів можуть бути розраховані для всіх оборотних коштів у кругообігу та окремих його складових.

Оборотність оборотних коштів визначається шляхом порівняння поточних показників із показниками, встановленими за попередній період. Порівнюючи показники оборотності оборотних коштів, можна визначити, прискорюється вона чи сповільнюється.

Для оцінки ефективності використання оборотних коштів В.О. Подольська пропонує використовувати такі показники:

повернення оборотних коштів;

інтегральний показник ефективності використання оборотних коштів.

Результати розрахунків ефективних показників використання оборотних коштів ТОВ «АМК-ГРУП» наведені в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Показники ефективності використання оборотних активів підприємства

Показники	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
			абс., (±)	відн., %
1. Прибуток, тис. грн.	1753,1	1033,6	-719,5	-41,04
2. Виручка від реалізації, тис. грн.	7380,7	8547,7	1167	15,81
3. Середні залишки оборотних активів, тис. грн.	3792,3	3831,75	39,45	1,04
4. Віддача оборотних активів, грн.	1,95	2,23	0,28	14,36
5. Рентабельність оборотних активів, %	46,23	26,97	-19,26	-41,66
6. Інтегральний показник ефективності використання оборотних активів, грн.	0,95	0,78	-0,17	-17,89

Як свідчать статистичні дані, протягом звітного року підприємство ефективно використовувало оборотні кошти. Це впливає зі збільшення його доходу з 2022 року на 14,36%. Проте розмір доходу зменшили зі 100 грн. оборотних активів на 19,26 грн.

Оскільки підприємства в цілому можуть мати низькі показники рентабельності та високі норми рентабельності оборотних активів або навпаки, необхідно комплексно оцінювати ефективність використання наявних ресурсів.

Для цього розраховується показник ефективності (вхід), який показує середній зв'язувальний ефект у вигляді доходу, прибутку, що припадає на кожну гривню витрат, витрачених на оборотні активи.

За даними статистики, основний показник ефективності використання ресурсів загального користування порівняно з минулим роком знизився на 0,17 (0,78 – 0,95) та 0,78.

Нам необхідно розрахувати вплив зміни величини оборотних активів та інтенсивності їх використання на обсяг продажів і чистий прибуток (таблиця 2.10).

Таблиця 2.10
 Розрахунок впливу показники ефективності використання оборотних активів підприємства на показники фінансового-господарської діяльності

Показник	2022 рік	2023 рік	Скоригований показник	Відхилення		
				усього	у за рахунок зміни	
					середньої вартості оборотних	ефективності використання оборотних
1. Прибуток, тис. грн.	1753,1	1033,6	1771,42	-719,5	18,32	737,82
2. Виручка від реалізації, тис. грн.	7380,7	8547,7	7471,91	1167,0	91,21	1075,79
3. Середні залишки оборотних активів, тис. грн.	3792,3	3831,75	3831,75	39,45	х	х
4. Віддача оборотних активів, грн.	1,95	2,23	1,95	0,28	х	х
5. Рентабельність оборотних активів, %	46,23	26,97	46,23	-19,26	х	х
6. Інтегральний показник ефективності використання оборотних активів, грн.	0,95	0,78	х	-0,17	х	х

Бачимо, що приріст виручки від реалізації стався до 2022 року на 1167,0 тис. грн. (8547,7 - 7380,7). В результаті підвищення ефективності використання наявних активів ефект від емісії становить 1075,79 тис. грн. та збільшення розміру оборотних активів, вплив видачі 91,2 тис. грн.

У звітному році підприємство отримало 1 033 тис. грн. продукції. Порівняно з 2022 роком кількість грошей зменшилась на 719,5 тис. грн. (1033,6 – 1753,1). Зменшення прибутку на 737,82 тис. грн. за нецільове використання наявних активів компанії. Зміна обсягу оборотних коштів зумовила збільшення грошового обігу на 18,32 тис. грн.

Підприємство повинно мати оборотні активи, його структура і структура, швидкість змін суттєво впливає на фінансовий стан підприємства, тобто на платоспроможність, дохід і здатність розпоряджатися фінансовими ресурсами.

РОЗДІЛ 3.

РОЗРОБКА ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів

Ефективність використання оборотних коштів залежить від повного виконання заходів, спрямованих на забезпечення їх оптимального використання та прискорення його оборотності.

Основні методи підвищення ефективності оборотних коштів наведено на рисунку 3.1.

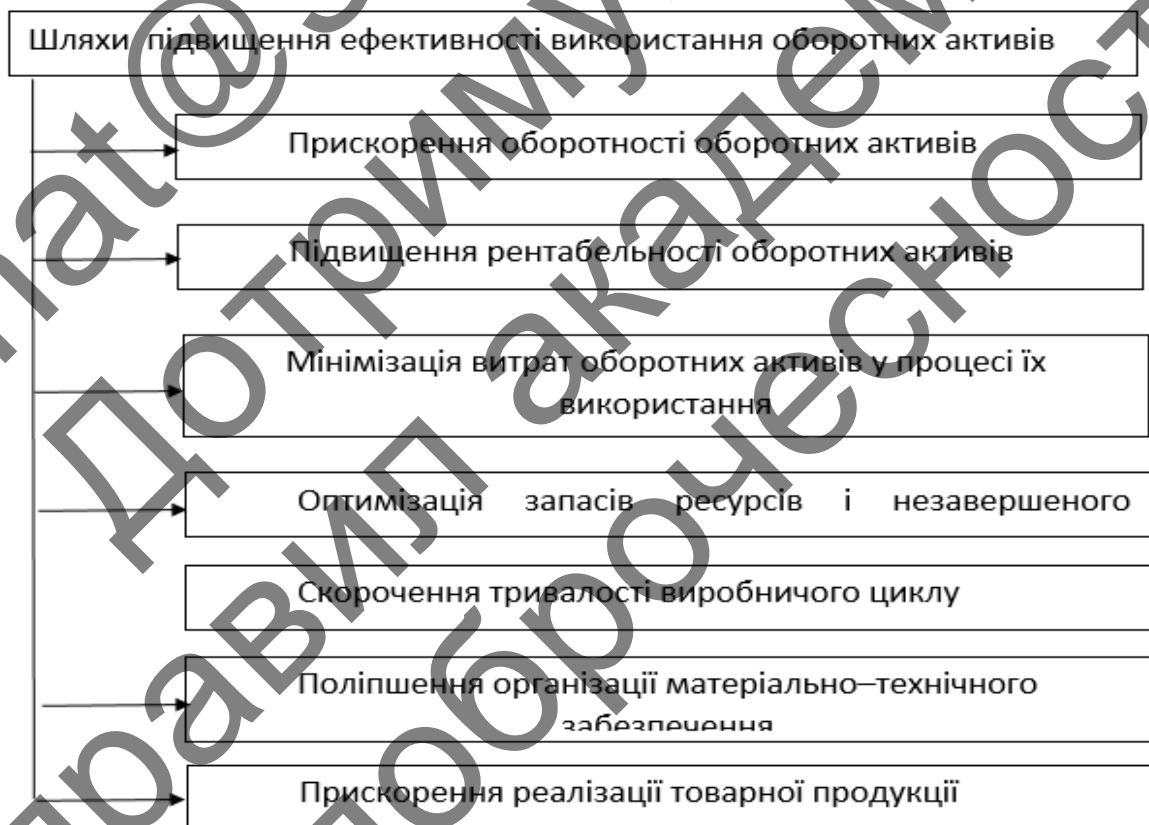

Рис. 3.1. Основні шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів

Ефективне використання оборотних коштів є важливим завданням бізнесу і повинно забезпечуватися шляхом прискорення оборотності на кожному етапі кругообігу.

На етапі створення виробничих ресурсів - раціональне використання матеріальних ресурсів, удосконалення нормування, ліквідація нормативних ресурсів, адаптація транспорту, оптимальний вибір постачальників тощо.

Стадія незавершеного виробництва - скорочення часу виробничого циклу, впровадження передових процесів і технологій, розвиток стандартизації та інтеграції, вдосконалення системи економічного стимулювання тощо.

Етап дистрибуції: оптимізувати організацію збуту продукції, прискорити документообіг, дотримуватись дисципліни договірних розрахунків, використовувати маркетингові інструменти для збільшення продажів (реклама) тощо.

За певних умов виробництва і реалізації продукції кожне підприємство може самостійно вибрати найбільш прийнятний спосіб прискорення кругообігу оборотних коштів, економії значних коштів, збільшення виробництва і реалізації продукції, не вимагаючи додаткових фінансових ресурсів.

Основними способами, за допомогою яких аналізоване підприємство може прискорити оборотність оборотних коштів, є:

- Очистити зайві виробничі запаси;
- Скоротити тривалість виробничого процесу;
- Знизити норми витрат сировини, матеріалів і палива на одиницю промислової продукції;
- Легка доставка товарно-матеріальних цінностей;
- Розробити оптимальний обсяг матеріальних ресурсів, необхідних для забезпечення безперервності виробничого процесу;
- Не допускати непотрібного придбання матеріальних ресурсів і продажу надлишкових матеріалів;
- Швидка доставка та реалізація готової продукції;
- Прискорити документообіг;

- Зменшити залишки готової продукції на складі;
- Удосконалити систему розрахунків між підприємствами;
- Впровадження безвідходних технологій виробництва;
- Комплексне використання сировини;
- Підготовка якісної сировини та виробничих матеріалів;
- Удосконалити систему моніторингу;
- Підтримувати обладнання в належному стані та відповідати вимогам процесу;
- Удосконалення організації постачання матеріалів і технологій, скорочення відстаней транспортування та зменшення обсягу виробничих ресурсів;
- та інші заходи, спрямовані на покращення взаємовідносин з клієнтами та підвищення фінансової та платіжної дисципліни.

Прискорення кругообігу оборотних коштів на стадії виробництва в основному досягається за рахунок скорочення виробничого циклу.

Оборотність оборотних коштів у відділі збуту можна прискорити за рахунок прискорення реалізації продукції, оплати проданої продукції та наданих послуг, запобігання утворенню дебіторської заборгованості тощо.

Щоб скористатися перевагами ефективності, можна зробити наступні кроки .

- Скорочення часу виробництва за рахунок механізації праці та вдосконалення процесу;
- Зменшити виробничі ресурси за рахунок оптимізації поставок матеріалів і технологій і скорочення відстаней транспортування;
- Економити матеріальні ресурси, краще їх охороняти та дотримуватись норм обліку та витрат матеріалів по кожному виробничому цеху;
- Поліпшити відносини з клієнтами та підвищити фінансову та платіжну дисципліну;
- Регулювання цін.

3.2. Розрахунок загальної потреби в оборотних активах

Метод оборотності оборотних коштів залежить від двох факторів: величини чистого прибутку та величини оборотних коштів.

З метою прискорення кругообігу оборотних коштів необхідно провести наступні роботи.

- Зменшити виробничі ресурси;
- Зменшення залишків незавершеного виробництва та готової продукції за рахунок прискореного збуту;
- Прискорені терміни реалізації готової продукції;
- Зменшити дебіторську заборгованість;
- Удосконалити контракти з постачальниками та покупцями;
- Уникайте прострочених боргів.

З метою покращення структури оборотного капіталу ТОВ "АМК-ГРУП" і тим самим підвищення його ефективності в цій статті надано наступні рекомендації.

- Збільшення чистої реалізації продукції (виручки) ;
- Зменшити дебіторську заборгованість;
- Реалізувати частину готової продукції на складі підприємства.

ТОВ "АМК-ГРУП" збільшення чистого прибутку (доходу) від реалізації продукції шляхом створення трендової моделі. Загальний чистий дохід від реалізації продукції в наступному плановому році становить 9701,6 тис. грн.

Для того, щоб зменшити дебіторську заборгованість підприємства, необхідно врахувати наявну у підприємства ситуацію з безнадійною заборгованістю (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Інформація до списання безнадійної заборгованості

Найменування боржників	Сума боргу тис. грн.	Строк утворення, рік	Адреса	Договір
1. ТОВ «РКТК»	34,6	2010	93010, м. Суми, Сум. обл., вул. Роменська, 67	№14/04 14.01.2005
2. ТОВ «УКРТЕКС»	28,1	2010	93400, м. Охтирка, Сум. обл., пр. Л. Українки, 2а	№232/01 12.01.2006
3. ТОВ «БКФ»	25,5	2010	93009 м. Тростянець, Сум. обл., вул. Б. Хмельницького, 77	№15/02 18.03.2006
Разом	88,2			

Дебіторську заборгованість також можна зменшити, але витрати повинні нести замовники з простроченою дебіторською заборгованістю.

Найбільшими боржниками ТОВ «АМК-ГРУП» є: ТОВ «Зоря НВП» - 340,3 тис. грн, ТОВ «Скло Пластик Юніон» - 156,7 тис. грн, ТОВ «АЗІТ» - 116,48 тис. грн.

Для того, щоб управління боргом було ефективним, ТОВ «АМК-ГРУП» необхідно вжити наступних заходів.

- Провести первинне опитування клієнтів, щоб визначити їх здатність вчасно погасити борги;
- Визначити кредитний рейтинг клієнта і відмовитися від роботи з клієнтами з поганою кредитною історією. При формуванні оцінки враховується загальний період співпраці з клієнтом, середньомісячні обсяги продажу або витрати на надання послуг, швидкість оборотності дебіторської

заборгованості клієнта, розмір і стан прострочених зобов'язань, а також важливість компанії клієнта. враховувати;

- Визначати нормативи і максимальні ліміти кредитування сировини, умови призупинення погашення боргу, розмір і умови пільг, а також вид штрафів;

- Класифікувати дебіторську заборгованість за різними ознаками (боржник, джерело, умови погашення, причини виникнення дебіторської заборгованості) і створити великі групи клієнтів, які приносять компанії найбільший прибуток і неприйнятні збитки, визначити дебіторську заборгованість, яка повинна бути негайно погашена; визначити типи продуктів і послуг, які найімовірніше призведуть до заборгованості;

- План дій по роботі з кожним клієнтом повинен бути чітким, включаючи терміни, відповідальних осіб, кошторис витрат і досягнуті результати;

- Організація зберігання обліку боржників та врегулювання індивідуальних прострочених вимог;

- Об'єктивно оцінювати величину і швидкість оборотності дебіторської заборгованості;

- Встановити зв'язок між системою стимулювання персоналу та шкалою прогресу та розробити та затвердити мотиваційні процедури за досягнутими результатами;

- Включати інформацію про планові суми погашення дебіторської заборгованості до фінансового плану підприємства та контролювати його виконання;

- Впровадити інші сучасні методи управління дебіторською заборгованістю, такі як факторинг, страхування фінансових ризиків, акредитиви та векселі.

Стягнення має бути спрямоване проти кожного з основних боржників, наприклад:

телефонна розмова;
 виїзд до контрагентів;
 розробка та подальше впровадження системи розрахунків за векселями;
 розробити ефективний план спілкування;
 при наявності гарантій або поруки подати позов про врегулювання боргу в арбітраж;

продавати дебіторську заборгованість факторинговим компаніям або банкам, які надають факторингові послуги;

Усі заходи та методи управління дебіторською заборгованістю знизять ризик неприйняття коштів до дебіторської заборгованості та допоможуть компанії виробити ефективну кредитну політику.

У таблиці 3.3 наведена інформація про статус претензії SIA "AMK-GRUPP".

Таблиця 3.3

Дебіторська заборгованість

Показник	Всього на кінець року	у т.ч. за строками непогашення			За строком безнадійної заборгованості
		до 12 місяців	від 12 до 18 місяців	від 19 до 36 місяців	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1725,6	768,3	546,3	322,8	88,2
Інша поточна дебіторська заборгованість	363,4	150,3	104,3	108,8	-

На підприємстві існує інша поточна дебіторська заборгованість – це заборгованість, що виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена протягом 12 місяців з дати балансу.

Таким чином, дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги планується зменшити на 88,2 тис. грн. за рахунок списання безнадійної

заборгованості, на 768,3 тис. грн. – за рахунок погашення короткострокової дебіторської заборгованості та на 155,5 тис. грн. – за рахунок погашення простроченої дебіторської заборгованості. Загальна сума зменшення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги становитиме 1012,0 тис. грн.

Відзначимо, що проектом плану передбачено прискорення оборотність розрахунків з бюджетом на 1 день.

У звітному році середній термін погашення дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом становив:

$$90,0 \cdot 360 / 8547,7 = 3,79 \text{ дні.}$$

Тоді прогнозована дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом становитиме:

$$9701,6 \cdot (3,79 - 1) / 360 = 75,2 \text{ тис. грн.}$$

Іншу поточну дебіторську заборгованість планується скоротити на 150,3 тис. грн.

Інші оборотні активи підприємство має можливість зменшити на 10%.

Планову структуру коштів у розрахунках представимо в таблиці 3.8.

Дані таблиці 3.4 свідчать про те, що в порівнянні зі звітним роком планова величина коштів в розрахунку зменшиться на 1191,6 тис. грн. (1132,5 – 2324,1) або на 51,27% (1191,6 / 2324,1 · 100) та становитиме 1132,5 тис. грн.

Таблиця 3.4

Планова структура коштів у розрахунках

Показники	Звітний рік		Проект плану		Відхилення (±)		
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	%	питомої ваги, %
1. Дебіторська заборгованість за товари роботи, послуги	1725,6	74,25	713,6	63,01	-1012,0	-58,65	-11,24
2. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	90,0	3,87	75,2	6,64	-14,8	-16,44	2,77
3. Інша поточна дебіторська заборгованість	363,4	15,64	213,1	18,82	-150,3	-41,36	3,18
4. Інші оборотні активи	145,1	6,24	130,6	11,53	-14,5	-10,00	5,29
Усього коштів в розрахунках	2324,1	100	1132,5	100	-1191,6	-51,27	-

Водночас у структурі кредитів відбуваються такі зміни: планується зниження питомого навантаження за кредитами на товари, роботи і послуги на 11,24% (63,01 - 74,25) до 63,01% та збільшення питомої сила тяжіння. кредитів із фіксованої статистики з 2,77% (6,64-3,87) до 6,64%, збільшення питомого навантаження інших кредитів з 3,18% (18,82-15,64) до 18,82% та збільшення питомого навантаження інших поточних зобов'язань в' 5,29 % (11,53 - 6,24) до 11,53 %.

У наступному розділі ми розрахуємо кількість акцій організованих компаній.

Лінія виробничих запасів — це стаття балансу, пов'язана з товарами, які виробляються автоматично, тобто змінюються їх кількість зі зміною кількості виробництва. Як зазначалося, за операцією було заплановано збільшення виручки (виручки) від реалізації продукції на 13,5%, тому вона також повинна зрости на 13,5%.

$$607,0 \cdot 1\,135 = 688,95 \text{ тис. грн.}$$

При розрахунку необхідно враховувати поліпшення використання виробничих запасів, примірним планом передбачено скоротити тривалість обороту виробничих запасів на 3 дні, оскільки політика Поставки може змінюватися.

У звітному році швидкість обертання продукційних прутків становить 14,08 (8547,7 / 607,0), час їх обертання – 25,27 доби (360 / 14,08). Розмір виробничих запасів з урахуванням тенденції зменшення виробничих запасів становить:

$$9701,6 \cdot (25,27 - 3) / 360 = 600,2 \text{ тис. грн.}$$

Це означає, що прогноз запасів ресурсів на наступний рік буде зменшено на 887500 гривень порівняно з попереднім прогнозом. (600,2 - 688,95).

У дипломному проекті планується реалізація готової продукції підприємства на суму 64 тис. грн.

Пропонована структура запасів підприємства наведена в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Планова структура запасів

Показники	Звітний рік		Проект плану		Відхилення (±)		
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	%	питомої ваги, %
1. Виробничі запаси	607,0	70,79	600,2	76,29	-6,8	-1,12	5,5
2. Готова продукція	250,5	29,21	186,5	23,71	-64,0	-25,55	-5,5
Усього запаси	857,5	100	786,7	100	-70,8	-8,26	-

Як свідчать дані таблиці 3.5, загальне планове скорочення величини запасів становитиме 70,8 тис. грн. $(786,7 - 857,5)$ або 8,26% $(70,8 / 857,5 \cdot 100)$. Загальна величина запасів підприємства становитиме 786,7 тис. грн.

Збільшення грошових коштів підприємства прогнозується пропорційно до зростання чистого доходу (виручки) від реалізації продукції.

Планова структура оборотних коштів підприємства представлена в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6
Планова структура оборотних коштів

Показники	Звітний рік		Проект плану		Відхилення ($\pm$)		
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	%	питомої ваги, %
1. Грошові кошти та їх еквіваленти	458,6	12,6	520,5	21,33	61,9	13,5	8,73
2. Кошти у розрахунках	2324,4	63,85	1132,5	46,42	-1191,6	-51,27	-17,43
3. Запаси	857,5	23,55	786,7	32,25	-70,8	-8,26	8,7
Усього оборотних активів	3640,2	100	2439,7	100	-1200,5	-32,98	-

Оціночна вартість оборотних активів підприємства таким чином становитиме 2 439 700 грн., що на 1 200 500 грн. $(2439,7 - 3640,2)$, або на 31,94% $(1200,5 / 3640,2 \cdot 100)$ нижче значення звітного року. У структурі оборотних активів плануються наступні зміни: зменшення питомої ваги джерел середньої води на 17,43% $(46,42 - 63,85)$ та збільшення питомої ваги водності на 8,73% $(21,33 - 12,6)$.

Склад оборотних активів підприємства за рівнем їх надходження наведено на рисунку 3.4.

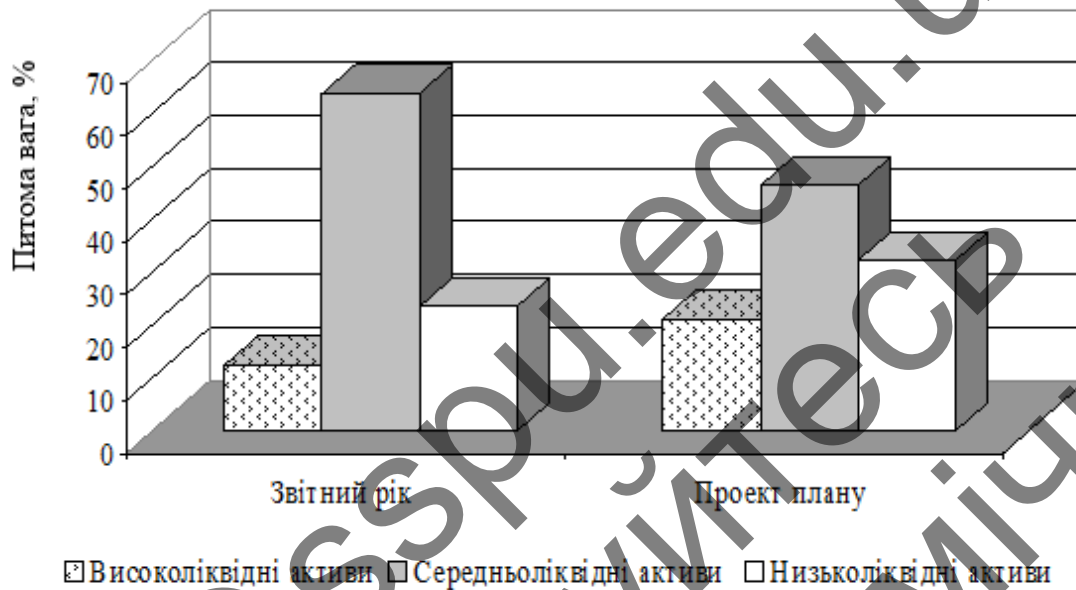

Рис. 3.4. Планова структура оборотних активів підприємства за рівнем їх ліквідності

3.3. Планування показників ефективності використання оборотних активів

Оцінка ефективності використання поточних ресурсів здійснюється, як зазначено вище, через показники їх зміни.

Розрахунок набору показників оборотності оборотних засобів аналізованого підприємства наведено в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Планування показників ефективності використання оборотних активів
підприємства

Показник	Звітний рік	Проект плану	Відхилення	
			(+;-)	%
1. Середні залишки оборотних активів, тис. грн.	3831,75	3039,95	-791,8	-20,66
1.1 Середні залишки грошових коштів та їх еквівалентів	693,3	489,55	-203,75	-29,39
1.2 Середні залишки коштів у розрахунках	2026,25	1728,3	-297,95	-14,7
1.3 Середні залишки запасів	1112,2	822,1	-290,1	-26,08
2. Виручка від реалізації, тис. грн.	8547,7	9701,6	1153,9	13,50
2.1 Одноденна виручка від реалізації, грн.	23,74	26,95	3,21	13,52
3. Оборочність оборотних активів, дні	161,4	112,8	-48,6	-30,11
3.1 Грошових коштів та їх еквівалентів	29,20	18,17	-11,03	-37,77
3.2 Коштів у розрахунках	85,35	64,13	-21,22	-24,86
3.3 Запасів	46,85	30,50	-16,35	-34,9
4. Число оборотів оборотних активів, раз	2,23	3,19	0,96	43,05
4.1 Грошових коштів та їх еквівалентів	12,33	19,82	7,49	60,75
4.2 Коштів у розрахунках	4,22	5,61	1,39	32,94
4.3 Запасів	7,69	11,8	4,11	53,45
5. Вивільнення (-), залучення (+) оборотних активів			-1309,77	

З даних таблиці 3.7 і 3.8 випливає, що запропоновані методи скорочують терміни обороту всіх видів оборотних активів, а потім збільшують кількість (суму) доходу

Таблиця 3.8

Планування показників ефективності використання оборотних активів
підприємства

Види оборотних активів	Середні залишки оборотних активів, тис. грн.			Оборотність оборотних активів						Сума додатково залучених (+) або вивільнених (-) коштів із обороту, грн.
				дні			кількість оборотів			
	звітний рік	проект плану	відхилення (±)	звітний рік	проект плану	відхилення (±)	звітний рік	проект плану	відхилення (±)	
1 Грошові кошти та їх еквіваленти	693,3	489,55	203,75	29,2	18,17	-11,03	12,33	19,82	7,49	-297,26
2 Кошти у розрахунках	2026,25	172,83	297,95	85,35	64,13	-21,22	4,22	5,61	1,39	-571,88
3 Запаси	1112,2	822,1	290,1	46,85	30,5	-16,35	7,69	11,8	4,11	-440,63
Усього оборотних активів	3831,75	3039,95	791,8	161,4	112,8	-48,6	2,23	3,19	0,96	-1309,77
Одноденна виручка від реалізації	23,74	16,95	3,21	x	x	x	x	x	x	x

Отже, кількість кредитних змін збільшиться з 4,22 на рік до 5,61 змін, а це означає, що порівняно зі звітним роком підготовка до виплати боргів відбуватиметься швидше. Термін повернення кредиту становитиме 64,13 дня, тобто буде швидше за звітний рік на 21,22 дня (64,13 - 85,35).

Зміна оборотних коштів (запасів) у плановому році зростає з 7,69 до 11,8. Пізніше час виконання робіт було скорочено, тобто термін зберігання запасів став 30,5 днів замість 46,85 днів. Отже, можна зробити висновок, що планове поповнення запасів підприємства в 11,8 разів перевищує плановий рік.

Оборотність усіх оборотних коштів за звітний період зросла до 3,19 обороту, тому що час оборотності оборотних коштів скоротився з 48,6 дня (112,8 - 161,4) до 112,8 дня.

Для наочності зміну тривалості поточного матеріального циклу показано на рисунку 3.5.

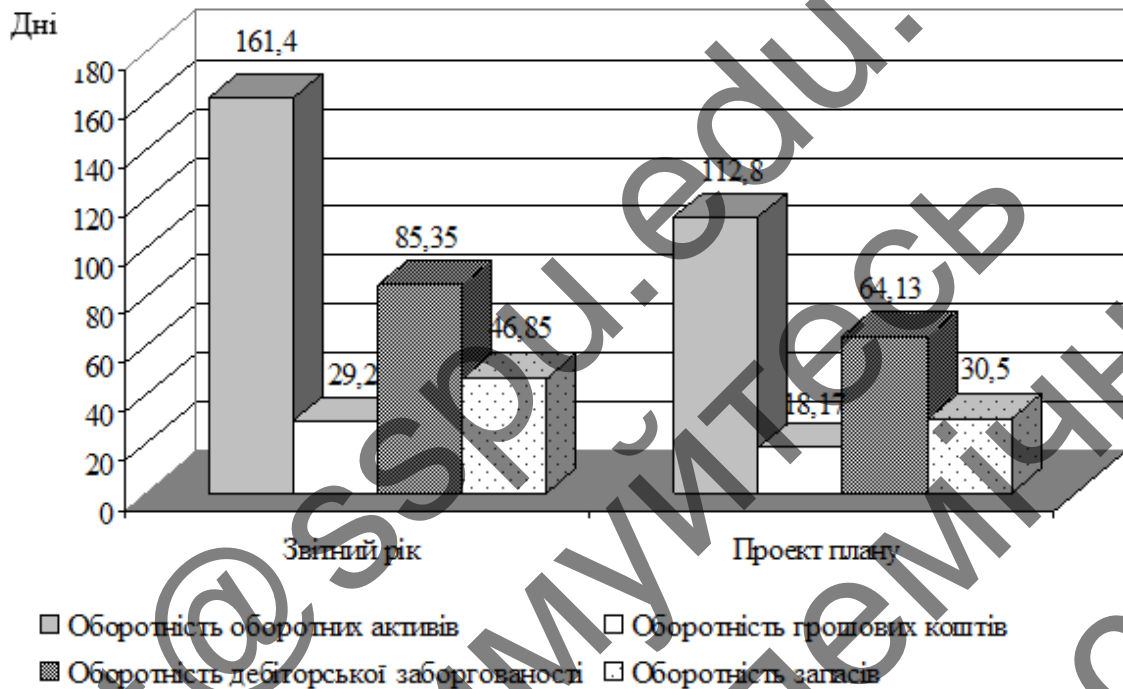

Рис. 3.5. Динаміка часу оборотності оборотних активів

Слід зазначити, що швидка оборотність оборотних коштів дала змогу вивільнити оборотних активів на суму 1309,77 тис. грн., у тому числі грошових коштів та їх еквівалентів на суму 297,26 тис. грн., каси на ліквідацію на суму 571, - 88 тис. грн. та запасів на суму 440,63 тис. грн.

У таблиці 3.13 наведемо розрахунок причин зміни оборотних активів.

Таблиця 3.9

Фактори, що впливають на оборотність оборотних активів підприємства

Види оборотних активів	Середні залишки оборотних активів, тис. грн.		Оборотність оборотних активів, дні			Відхилення (±)		
	звітний рік	проект плану	звітний рік	проект плану	скоригований показник	усього	в т. ч. за рахунок	
							виручки	середніх залишків
1. Грошові кошти	693,3	489,55	29,2	18,17	25,73	-11,03	-3,47	-7,56
2. Кошти у розрахунках	2026,25	1728,3	85,35	64,13	75,19	-21,22	-10,16	-11,06
3. Запаси	1112,2	822,1	46,85	30,5	41,27	-16,35	-5,58	-10,77
Усього оборотних активів	3831,75	3039,95	161,4	112,8	142,18	-48,6	-19,22	-29,38
Одноденна виручка від реалізації	23,74	26,95	x	x	x	x	x	x

Дані таблиці 3.9 свідчать про те, що підвищення ефективності використання оборотних активів відбулося за рахунок збільшення обсягів реалізації та зміни розміру середнього залишку оборотних активів.

Таким чином, збільшення чистого доходу (коштів) від реалізації продукції призводить до швидкості зміни оборотного капіталу в цілому по підприємству в 19,22 дні і в сегменті звичайних окремих товарів - гроші в 3,47 дні, готівка на рахунках в 10,16. днів. години. днів і запаси від 5,58 днів.

Зменшення розміру середнього залишку оборотних активів прискорило зміну на 29,38 дня.

За результатами проведених розрахунків можна зробити висновок, що заплановані заходи призвели до підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства.

ВИСНОВКИ

Оборотні активи - це фінансова складова, яка виконує роль посередника між пасивами та активами. Вони включають активи, відображені в другій частині балансу. Економічна класифікація оборотних активів є важливим методом для успішного ведення бухгалтерського та управлінського обліку, оскільки правильний час і відсутність управління оборотними активами залежить від здатності оперативного аналізу та прогнозування, що в кінцевому підсумку впливає на ефективність діяльності.

У дипломній роботі досліджено проблему підвищення ефективності використання водних ресурсів ТОВ «АМК-ГРУП».

У 2023 році прибуток (дохід) підприємства від реалізації продукції становитиме 8 547 700 грн., або 1 167 тис. грн. Зростання на 15,81% порівняно з 2022 роком.

Кількість працівників компанії не змінилася за аналізований період – 25. Порівняно з 2022 роком середньорічна заробітна плата працівників зросла на 43 090 грн., а річний дохід працівників зріс на 76 930 грн. Фонд оплати праці працівників збільшився на 69,4 тис. грн. або 3,93 відсотка.

Середньорічна ціна основних засобів у 2023 році становитиме 668,2 тис. грн., що на 59,8 тис. грн. більше порівняно з 2022 роком, зростання на 9,83%. Водночас рентабельність основних засобів зросла на 0,52 грн. або 4,27%, всього 12,70 грн.

Ціна реалізованої продукції у 2023 році становить 7514,1 тис. грн., у 2022 році вона зросла на 1886,5 тис. грн., або на 33,52% до ціни 1 грн. Сума реалізованої продукції у 2023 році становитиме 0,8791 грн, або 0,1166 грн. Це на 15,29% більше, ніж минулого року.

За аналізований період прибуток від реалізації продукції зменшився на 719,5 тис. грн. Річне зниження склало 41,04% до 1 033 600 гривень, а чистий прибуток компанії зменшився на 589 990 гривень. або 41,04% до 847 550 грн.

Норма прибутку у 2023 році становитиме 13,76%, зменшившись на 17,39% у 2022 році.

Аналіз стану та використання оборотних коштів підприємства показує, що загальна вартість його активів на кінець 2023 року становить 4 022 200 грн. Порівняно з 2022 роком вартість активів компанії в 2023 році зменшилася на 343,1 тис. грн., або на 7,86%. Це зменшення відбулося в основному за рахунок зменшення оборотних активів.

Частка оборотних активів у 2023 році становитиме 90,5%, у 2022 році – 92,17%, у 2021 році – 91,19%.

Порівняно з 2021 роком вартість оборотних активів зросла на 78,9 тис. грн. Але порівняно з 2022 роком він зменшиться на 383,1 тисячі гривень. До кінця 2023 року загальний обсяг оборотних коштів становитиме 3 640 200 грн.

На кінець 2023 року найбільшу частину в структурі оборотних активів компанії складають оборотні активи (зобов'язання) -63,85% та найменшу частину складають оборотні активи (грошові кошти) -12,6%. Частка оборотних активів зросте з 33,97% у 2022 році до 23,56% у 2023 році.

Основним джерелом формування оборотних активів аналізованого підприємства є власні оборотні кошти. До 2023 року 71,02% поточних активів складатимуть грошові депозити, а боргові цінні папери – лише 28,98% поточних активів.

Аналіз показників ефективності використання корпоративного капіталу показує, що разова оборотність оборотних активів у 2023 році становитиме 161,4 дня, що на 23,59 дня швидше, ніж у 2022 році.

Швидку зміну поточних активів також можна побачити на рівні окремого продукту. Коефіцієнт конвертації готівки та їх еквівалентів був на 12,57 дня вищим, ніж індекс у 16,62 дня.

Ці зміни означають збільшення можливості використання наявних активів компанії. Зміна водних ресурсів прискорилося на 23,59 доби, що призвело до додаткового надходження у 2023 році на 560 030 грн.

Факторний аналіз показує, що причиною покращення показника ефективності використання оборотних засобів є збільшення оборотності, що збільшило загальну оборотність і оборотність підприємства на 25,25 днів. Зростання середнього залишку оборотних коштів уповільнило зростання оборотності оборотних активів на 1,66 дні.

В цілому за результатами аналізу можна сказати, що оборотні кошти підприємства використовуються ефективно.

Відповідно до проведеного аналізу, вважають, що шляхи підвищення ефективності корпоративного використання обігових коштів є такими:

1. Збільшення доходу від реалізації продукції (виручки);
2. Зменшення боргу;
3. Реалізувати частину готової продукції на складі підприємства.
4. Акцент робиться на розробці способів ефективного управління боргом.

Проект програми передбачає здешевлення робіт і заходів на 1012 грн., або на 58,65%, а загальну суму пакету акцій – до 1191,6 тис. грн. або 51,27%, загальна вартість акцій зменшилася на 70800 грн. або зростання на 8,26%, доходи та витрати зросли на 61900 грн. або 13,5 відсотка.

Планується скоригувати структуру оборотних активів: частка середніх водних ресурсів зменшиться на 17,43%, а частка великих водних ресурсів збільшиться на 8,73%.

Завдяки запропонованому методу зменшується тривалість циклу поточного активу та збільшується кількість змін.

Відповідно, кількість змін ліквідності за плановою вибіркою протягом звітного року становила 3,19 рази та 2,23 рази. Зміна оборотних днів прискорилася з 48,68 дня до 112,8 дня. Акції оберталися на 21,22 дня швидше, акції на 16,35 дня швидше, а грошові кошти та їх еквіваленти на 11,03 дня швидше.

Усе це свідчить про те, що заплановані операції можуть підвищити ефективність оборотного капіталу підприємств

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бардиш Г. О. Проектне фінансування: підручник / Г. О. Бардиш. – Львів: ЛБІНБУ, 2016. – 463 с.
2. Бардиш Г. О. Проектний аналіз: підручник / Г.О. Бардиш. – К.: Знання, 2016. – 415 с.
3. Білик М. Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємства: навчальний посібник / М. Д. Білик. – К.: КНЕУ, 2015. – 325 с.
4. Богоявленська Ю. В. Проектний аналіз: навчальний посібник / Ю. В. Богоявленська – К.: «Кондор», 2014. – 336 с.
5. Бойчик І. М. Економіка підприємства: навч. посіб. / І. М. Бойчик. – К.: Атіка, 2017. – 528 с.
6. Болух М. А. Економічний аналіз: навч. Посібник / М. А. Болух, В. З. Бурчевський, М. І. Горбатюк. – К.: КНЕУ, 2013. – 556 с.
7. Бондар Н. М. Економіка підприємства: навч. посібн. / Н. М. Бондар – К.: Видавництво А. С. К., 2014. – 400 с.
8. Буряк П. Ю. Фінансово-економічний аналіз: підручник / П. Ю. Буряк. – К.: ВД «Професіонал», 2014. – 528 с.
9. Говорушко Т. А. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартісно-орієнтованого підходу: монографія / Т. А. Говорушко, Н. І. Клімаш. – К.: Логос, 2015.
10. Дейнека О. В. Сутність поняття «фінансовий результат» та особливості його формування / Дейнека О. В., Остапенко О. А. // Молодіжн. наук. вісн. УАБС НБУ. Економічні науки, 2013. – №4
11. Ігнат'єва І. А. Корпоративне управління [текст]: підручник. / І. А. Ігнат'єва, О. І. Гарафонова – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 600 с.
12. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / К. В. Ізмайлова. – К.: МАУП, 2011. – 152 с.
13. Іслямова Е. Р. Методи визначення вартості компанії / Е. Р. Іслямова // Науковий вісник НГУ. – 2016. – № 1.

14. Іщенко І. І. Оцінка економічної ефективності виробництва та затрат / І. І. Іщенко, С. П. Терещенко – К.: Вища школа, 2014. – 187 с.
15. Керейцева Г. Г. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. / Г. Г. Керейцева. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2014. – 531 с.
16. Клебанова Т. С. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління. / Т. С. Клебанова, О. М. Бондар, О. В. Мозенков. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2013 – 272 с.
17. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Л. О. Коваленко, Л. М. Ремньова. – К.: Знання, 2015. – 485 с.
18. Ковальчук В. М. Загальна теорія економіки (теоретична економіка): навч. посібник / В. М. Ковальчук – Тернопіль: ТАНГ – «Астон», 2012. – 367 с.
19. Ковальчук І. В. Економіка підприємства: навч. посіб. / І. В. Ковальчук. – К.: Знання, 2018. – 697 с.
20. Красник В. В. Управління електрогосподарством підприємств: виробничо-практичний посібник / В. В. Красник, – К.: Знання, 2018. – 97 с.
21. Кураков Л. П. Економіка і Право: словник-довідник / Л. П. Кураков – Тернопіль: Економічна думка, 2014. – 18 с.
22. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання / Л. А. Лахтіонова. – К.: КНЕУ, 2011. – 387 с.
23. Литвин Б. М. Аналіз господарської діяльності / Б. М. Литвин. – Львів: Світ, 2012. – 272 с.
24. Литвин Б. М. Фінансовий аналіз в управлінні підприємством: науковопрактичний посібник / Б. М. Литвин. – Тернопіль: Економічна думка, 2013. – 164. с.
25. Лопатніков Л. І. Економіко-математичний словник. Словник сучасної економічної науки. / Л. І. Лопатніков. – 5-е вид., перероб. і доп. – М.: Справа, 2013. – 520 с. 133
26. Мельник Л. Г. Економіка підприємства: конспект лекцій: навч. посіб. / Л. Г. Мельник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2014. – 412 с.

27. Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник / Є. В. Мних. – Київ: Центр навчальної літератури, 2015. – 472 с.
28. Отенко В. І. Формування аналітичного інструментарію оцінки ефективності діяльності підприємства/ В. І. Отенко. – Бізнес-інформб, 2013. – 232-237 с.
29. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом / А. А. Пересада. – К.: Лібра, 2012. – 472 с.
30. Петрович Й. М. Економіка підприємства: підручник / Й. М. Петрович. – Львів: «Новий світ-2014», 2014. – 680 с.
31. Півторак М. В. Класифікація основних засобів: вітчизняний досвід / М. В. Півторак / Агроінком. – №5. – 2016 – 6-11 с.
32. Поддєрьогін, А. М. Ефективність управління грошовими потоками підприємства / А. М. Поддєрьогін, Я. І. Невмержицький. – Фінанси України, 2017. – 119-127 с.
33. Пономаренко В.С. Стратегічне управління підприємством: монографія / В.С. Пономаренко. – Х.: Основа, 2019. – 620 с.
34. Пономарьова І. В. Реалізація стратегії розвитку підприємства за допомогою збалансованої системи показників // Економічний простір: Збірник наукових праць. – №27. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2019. – 202-210 с.
35. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: підручник / П. Я. Попович. – Тернопіль: Економічна думка, 2015. – 630 с.
36. Портер М. Стратегія конкуренції: навч. посіб. /М. Портер. – К.: Основи, 2017. – 264 с.
37. Приятельчук А. О. Структура філософії економіки / А. О. Приятельчук // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2016. – Вип. 48. – 70-78 с.
38. Пястолов С. М. Економічний аналіз діяльності підприємства: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей вищих

навчальних закладів / С. М. Пястолов. – М.: Академічний проєкт, 2015. – 576 с.

39. Радецька Л. П. Щодо удосконалення системи мотивації праці / Л. П. Радецька. – Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2015. – 3–4 с.

40. Репіна І. М. Активи підприємства: таксономія, діагностика та управління: монографія / І. М. Репіна. – К.: КНЕУ, 2012. – 274 с.

41. Роїна О. М. Договори у господарській діяльності: практичний посібник / О. М. Роїна – К.: КНТ, 2015. – 732 с.

42. Русак В. А. Фінансовий аналіз суб'єкта господарювання: довід. посібник / В. А. Русак, Н. А. Русак. – Мінськ: Вища школа, 2017. – 309 с.

43. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посібник / Г. В. Савицька. – К.: Знання, 2015. – 662 с. 135

44. Скібіцький О. М. Антикризовий менеджмент: криза і банкрутство: навч. посіб. / О. М. Скібіцький. – К.: ЦУЛ, 2016. – 568 с.

45. Статистична інформація. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

46. Стефаненко М. М. Застосування методологічного інструментарію контролінгу в фінансовому управлінні вітчизняних підприємств / М. М.

47. Стефаненко. – Фінанси України, 2017. – 144-152 с.

48. Табахарнюк М. О. Системне управління процесами мотивації персоналу організацій / М. О. Табахарнюк. – Л.: НАН України ; Ін-т регіон. дослідж, 2015. – 19 с.

49. Фатхутдінов Р. А. Конкурентоспроможність: економіка, стратегія, управління: навчальний посібник / Р. А. Фатхутдінов. – М.: ІНФРА-М., 2016. – 312 с.

50. Федоренко В. Г. Інвестування: підручник / В. Г. Федоренко – К.: Алеута, 2016. – 443 с.

51. Філатов О. К. Проблема підвищення рівня конкурентоспроможності продукції підприємств / О. К. Філатов. – К.: КНЕУ, 2019. – 30 с.

52. Фролова Т. О. Фінансовий аналіз: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення і практичних завдань / Т. О. Фрутова. – К.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2015. – 253 с.

53. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / О. О. Шеремет. – К.: 2015. – 196 с.

54. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: навч. посіб./ З. Є. Шершньова, С.В. Оборська. – К.: КНЕУ, 2019. – 384 с.